

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

2^E JAARGANG

WOENSDAG 30 MEI 1917

No. 74

INHOUD

	Blz.
DE CANADEESCHE SPOORWEGEN.....	401
De nieuwe Amerikaansche Tariff Commission	402
Chili's Salpeterindustrie.....	403
Het Suezkanaal tijdens den Oorlog.....	404
De Donau en het Duitsche Waternet	404
De Rijksmiddelen	406
AANTEKENINGEN:	
Loonsverhooging gedurende den oorlog.....	406
Ontvangsten der Fransche spoorwegen	406
De haringvisserij in 1916	407
INGEZONDEN STUKKEN:	
De verkoop van Banka-Tin.....	407
De tijdelijke verhooging der Spoorwegtarieven	408
REGERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED	408
MAANDCIJFERS:	
Overzicht der Rijksmiddelen	409
Spaarbankcijfers	409
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	410—417
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

lioen, werd in totaal ingeschreven voor f 53.105.000, waarvan:

3-maands prom. f 19.980.000 (toegewezen f 11.310.000)

6- " " " 13.670.000 (" " 12.500.000)

Schatkistbilj. " 19.455.000 (" " 16.107.000)

De toewijzing had plaats tegen de navolgende prijzen:

3-maands promessen à f 994,18 per f 1000

6- " " " " 984,01 " " 1000

Schatkistbiljetten " " 1007,23 " " 1000

Aldus gevende een rendement van resp. ca. 2½, 3¾/16 en 3¾ pCt. * * *

Ook aangaande de wisselmarkt is weinig belangrijks te zeggen. De omzetten werden in het eind der week steeds geringer, mede onder den invloed van de nadere feestdagen. Het op den eersten dag ingetreden herstel kon zich voor bijna alle deviesen handhaven.

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

WEEKBLAD ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN

Het secretariaat van het weekblad is gevestigd te Rotterdam, Pieter de Hooghweg 122, telefoon no. 3000.

Bijdragen en mededeelingen, den inhoud betreffende, gelieve men te zenden aan het secretariaat.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland, f 10,—, buitenland en koloniën f 12,— per jaar. Losse nummers 25 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

Advertentiën f 0,35 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief.

Mededeelingen betreffende abonnementen en advertentiën richt men tot Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, Den Haag.

BERICHT.

Binnen enkele dagen wordt aan de leden en donateurs van het Instituut en aan de geabonneerden op het weekblad een eerste afzonderlijke publicatie van het Instituut verzonden, van de hand van Mr. G. Vissering, getiteld: Het vraagstuk van de geldruimte in Nederland en de goudpolitiek van de Nederlandsche Bank.

29 MEI 1917.

Over deze berichteweek valt van de Nederlandsche geldmarkt weinig bemerkenswaard te vermelden. De geldruimte is verder nog toegenomen. Privaat-disconto noteerde voor prima driemaandspapier 2 pCt.; de notering voor prolongatiegelden liep van 2½ tot 2 pCt. terug. * * *

Bij de Donderdag l.l. gehouden inschrijving voor schatkistpapier voor een totaal bedrag van f 40 mil-

DE CANADEESCHE SPOORWEGEN.

Omtrent veertien jaar geleden werd er toe overgegaan, ten einde de economische ontwikkeling van Canada beter te dienen en gelijktijdig te breken met het monopolie der Canadian Pacific, ook den Grand Trunk Railway naar de Pacific-kust door te trekken en aldus een tweeden transcontinentalen spoorweg in Canada te scheppen. De uitbreiding die de werken aannamen riep ten slotte twee nieuwe lijnen van oceaan naar oceaan in het leven. Hierin nu is men wel wat haastig te werk gegaan en schoon de ontwikkeling van Canada in de laatste jaren voor den oorlog een gunstig verloop nam was de toevoeging van de twee nieuwe spoorwegen toch overeild geweest. Vergelijkt men bijv. het aantal bewoners per mijl-spoorweg voor eenige landen dan vindt men: Vereenigde Staten 400, Argentinië 238, Engeland 2000 en Canada slechts 185. Ten overvloede moest nu nog het in gebruik stellen der lijnen met het uitbreken van den wereldoorlog samen vallen. Aanmerkelijke teruggang in het immigranten-tal en algemeene economische ontwrichting hadden een zeer ongunstige positie voor de nieuwe spoorwegen tot natuurlijk gevolg. Het is bekend, dat noch de Grand Trunk Pacific, noch de Canadian Northern in staat waren ten volle hare renteverplichtingen na te komen. Door het Canadeesche gouvernement is daarop eene commissie van onderzoek ingesteld, die tot opdracht kreeg over verbetering in den toestand advies uit te brengen. De commissie bestond uit drie leden met name: de heer A. H. Smith, president van het New York Central System, Sir Henry Lumley Drayton, voorzitter van de Dominion Railway Commission en W. M. Acworth. Het rapport van de commissie van onderzoek is op 3 dezer aan het Canadeesche parlement overgelegd, echter werd door den heer Smith en de beide overige commissieleden gezamenlijk een verschillend eind-advies uitgebracht en is slechts van het laatstbedoelde advies veel tot publiciteit gekomen. De Economist en de Statist heb-

ben ons reeds belangrijke beschouwingen ter zake gebracht.

Het rapport van de heeren Drayton en Acworth beveelt allereerst aan de Canadian Northern, de Grand Trunk Company en de Grand Trunk Pacific, alsmede de Intercolonial en de Transcontinental in één systeem onder te brengen, hetwelk onder toezicht van een onafhankelijke „board of trustees” zou moeten staan met het karakter van een maatschappij, terwijl het gouvernement van het Dominion tegenover de nieuwe combinatie aansprakelijkheid zal hebben te aanvaarden voor de rente op vroegere uitgiften der te naasten maatschappijen. Als naam voor het nieuwe systeem wordt voorgesteld: „The Dominion Railway Company”. De commissie motiveert haar voorstel door op de hiervoren vermelde overexpansie in het spoorwegnet van Canada te wijzen en de slechte financiële resultaten die daarvan het gevolg waren te releveeren. Naast de bevestigende positie van de Canadian Pacific met een inkomstpercentage van 8,34 over het daarin belegde kapitaal, vertoonen de overige maatschappijen poovere uitkomsten met 2,28 pCt. bij de Canadian Northern, 2,33 bij de Grand Trunk en de Grand Trunk Pacific met slechts 1,15 pCt. „The people — leest men in het rapport der meerderheid — have been liberal in promoting railway building in advance of their profitable operation on a commercial basis. Great grants of land have been given to the two principal systems in the West. But without these railways the land would have been practically valueless.”

Zooals de lezer weet, heeft de Grand Trunk Company op 10 December 1915 officieel verklaard niet in staat te zijn hare verplichtingen ten aanzien van de Grand Trunk Pacific na te komen en daarbij aan het Canadeesche gouvernement voorgesteld terug te zullen treden van de Pacific lijn door de 25 miljoen dollar Grand Trunk Pacific-aandeelen, welke zij in haar bezit heeft, aan het gouvernement over te dragen tegen betaling van alle gelden door haar in de Pacific-lijn gestoken, waarmede dan de Grand Trunk Company van alle aansprakelijkheid voor renteuitkeering ontslagen is. Het rapport zegt hiervan: „We think the Grand Trunk Company cannot thus escape the consequence of its own action. We quite agree that the Grand Trunk Company cannot meet its Grand Trunk Pacific liabilities. But, if the Government is to relieve the Grand Trunk Company of liabilities which it voluntarily incurred, but which it now finds it impossible to meet, it is for the Government, not for the company, to fix the terms.” De meening, die het advies dan tot uitdrukking brengt heeft al veel verschrikking in Londen gewekt: „We are forced to the conclusion — aldus de heeren Drayton en Acworth — that the control of an important Canadian company should be in Canada. But this cannot be secured as long as the Grand Trunk Railway is owned by shareholders in England. We have come to the conclusion, there fore, that the control, not only of the Grand Trunk Pacific Company, but also of the Grand Trunk Company of Canada should be surrendered into the hands of the people of Canada. We recommend that the chairman of the Grand Trunk Company be informed that it is only on this condition that the Government is prepared to relieve his company of the obligations which it has incurred in respect to the Grand Trunk Pacific.” De onafhankelijkheidstoon, die iemand als Sir Henry Drayton hier laat hooren, verdient zeker onze volle aandacht.

Van de Canadian Northern vinden wij nog gezegd, dat schoon men kan rekenen met stijgende netto-verdiensten, deze de eerstvolgende jaren volkomen in beslag genomen zullen worden voor intrest op nieuw kapitaal; dat ongetwijfeld zal moeten opgenomen worden, wensch men dit systeem tot economische exploitatie te brengen. De Canadian Northern zal naar de

meening van de adviseurs, die hier aan het woord zijn, zelf niet de beschikking kunnen verkrijgen over voldoende benodigd kapitaal. De adviseurs gaan zelfs verder door met zooveel woorden nieuwe publieke belegging in de Canadian Northern onder de huidige omstandigheden te ontraden.

De tendenz van het rapport is dus de nationalisatie voor te stellen van de drie lijnen, die hier ter sprake zijn gekomen, in een systeem, dat volkomen gescheiden blijft van de Canadian Pacific, die men niet heeft aangeroerd als zijnde capabel om op eigen beenen te staan. Het schijnt ons toe, om een enkele critische opmerking te maken, dat waar de commissieleden reeds aanleiding achten te bestaan de lasten van bedrijfsuitbreiding onder oogen te zien, gelijk bij de Canadian Northern is geschied, naar hunne meening de overexpansie in het Canadeesche spoorwegnet, welke thans ongetwijfeld als oorzaak van den slechten toestand genoemd kan worden, in afzienbare jaren in evenwicht zal komen, vooral als de vrede niet te lang op zich laat wachten. Des te meer treedt dan echter het oogmerk naar voren de Canadeesche spoorwegen Canadeesch te maken.

Ten slotte zij nog het advies van de meerderheid vermeld om bij eventueele overname door het Canadeesche gouvernement van het Grand Trunkbedrijf het geheele aandeelenkapitaal van de maatschappij aan de nieuw te benoemen Trustees over te dragen tegen geregelde uitkeering eener annuïteit, te bepalen in matige maar wezenlijke verhouding van het bedrag \$ 3.600.000, de gemiddelde som die in de laatste tien jaren (sluitende met 1915) aan dividenden uitgekeerd is. Na een verloop van zeven jaar zou de annuïteit 40 à 50 pCt. te verhogen zijn. Waarschijnlijk heeft deze bepaling in Europa van het geheele rapport de meeste aandacht genoten!

DE NIEUWE AMERIKAANSCH TARIFF COMMISSION.

De ervaring in de eerste plaats met de Interstate Commerce Commission verkregen heeft in de wetgeving der Vereenigde Staten een sterke strooming doen ontstaan ten gunste van het instituut van permanente zelfstandige commissies met groote bevoegdheden bekleed, welker niet politiek, althans niet door ééne politieke richting overheerscht karakter door verschillende bepalingen, voor de benoeming geldende, gewaarborgd is en wier leden een zoodanige bezoldiging genieten, dat zij zich zonder zorg geheel aan hun taak kunnen geven. Een zoodanige permanente commissie op handelspolitiek gebied brengt de „General Revenue Act” van 3 September 1916, de bekende belasting codificatie, waarin onder invoering van enkele nieuwe belastingen en herziening van bestaande, het gansche belastingstelsel der Unie is samengebracht. In de artikelen 700 en volgende der wet wordt voorgeschreven de instelling van eene uit 6 leden bestaande Tariff Commission, aan welke is opgedragen zich geheel op de hoogte te stellen en te houden van de werking der bestaande tariefwetgeving in den ruimsten zin, den invloed in de eerste plaats op de financiën der Unie, op den toestand der industrie en op dien der arbeiders, voorts het geheel van internationale handelspolitieke verhoudingen der Unie, de gesloten tractaten, den invloed hiervan op de ontwikkeling van den buitenlandschen handel, de vreemde concurrentie in het eigen land, het dumping-vraagstuk etc. De Regeering behoort de commissie in alles wat zij op handelspolitiek gebied onderneemt, te raadplegen, terwijl de commissie ongevraagd en gevraagd de Regeering, het Parlement, het Committee on Ways and Means uit het huis van afgevaardigden en het Committee on Finance uit den Senaat van advies dient. Aan de commissie zijn voor de uitvoering harer taak ongeveer dezelfde bevoegdheden verleend van zeer verstrekkend karakter, die o.a. de reeds genoemde Interstate Commerce Commission bezit. Art. 706

— de volledige tekst is o.a. te vinden in de Chronicle van 16 September 1916 — geeft aan de commissie of derzelve gemachtigde primo toegang tot, en recht tot het nemen van, afschrift van ieder gedrukt of geschreven stuk, voor het ingesteld onderzoek van belang, in het bezit van wie ook, particulier persoon, firma, vennootschap etc., mits betrokken in de productie, invoer of verkoop van de handelsartikelen, waarover het onderzoek loopt, en secundo de bevoegdheid getuigen voor zich te roepen, verklaringen te vragen, eeden af te nemen en overlegging van boeken en verdere gegevens te eischen. In geval van weigering kan de tusschenkomst van den rechter ter plaatse waar het onderzoek gehouden wordt, worden ingeroepen, waarna verdere weigering als „contempt of court” wordt gestraft. De leden der commissie, aan wie evenals aan hunne gemachtigden volstrekte geheimhouding ten opzichte van te hunner kennis gekomen zaken betreffende bijzondere ondernemingen wordt opgelegd, worden benoemd voor 12 jaar en genieten een jaarlijksche bezoldiging van \$ 7.500, de secretaris van \$ 5.000. De benoeming geschiedt door den President op voordracht en onder nadere bekrachtiging door den Senaat. Hoogstens 3 van de 6 leden mogen deel uitmaken van eenzelfde politieke partij, terwijl bij de benoemingen de verschillende politieke partijen afwisselend aan de beurt zullen zijn. Voor den ganschen dienst der commissie, de salarissen inbegrepen, wordt voor het eerste jaar niet minder dan \$ 300.000 uitgetrokken. Een der afdelingen van het Department of Commerce wordt naar de commissie overgebracht.

Thans is blijkens een der laatst ontvangen nummers der Chronicle, President Wilson eind Maart tot de benoeming der commissie overgegaan. Tot voorzitter is aangewezen Professor Taussig, tot dusver hoogleeraar aan Harvard University en o.a. bekend door zijn arbeid op handelspolitiek gebied. De verdere leden zijn deels afkomstig uit de hoge ambtenaarsdeels uit de zaken-wereld. Twee leden zijn democraten, twee republikeinen, waaronder één van den Rooseveltvleugel, twee, waaronder prof. Taussig, zonder speciale politieke richting.

CHILI'S SALPETERINDUSTRIE.

Een medewerker schrijft:

Het ligt voor de hand, dat de salpeterindustrie in Chili tijdens den huidige wereldoorlog met zijn ontzaglijk verbruik aan munitie — en bijgevolg ook aan salpeter — een periode van ongekenden bloei doormaakt. Niettegenstaande allerwegen de landbouw minder dan vroeger ontvangt en uiteraard verscheppingen naar de centrale landen niet plaats vinden, terwijl voorts aan de productie en den afzet van de in Chili werkzame Deutsche salpeter-maatschappijen allerlei moeilijkheden in den weg worden gelegd, is het wereldverbruik van Chilisalpeter groter dan ooit te voren en overtreft de raming daaromtrent gedurende 1916, die over 1915 met ruim 50 pCt. De volgende cijfers geven van dit verbruik een overzicht:

1910	2.251.000 tons.
1911	2.313.000 "
1912	2.486.000 "
1913	2.464.000 "
1914	2.182.000 "
1915	1.732.000 "
1916	2.650.000 "

De stijging valt te meer op, omdat zij behaald is niettegenstaande het wegvalen van allen uitvoer naar Duitschland en daarmee verbonden landen, die in normale jaren tot de grootste gebruikers behoorden. Zoo bedroeg in 1912 de invoer van Chilisalpeter alleen in Duitschland al 813.000 ton of nagenoeg 35 pCt. van het totale wereldverbruik.

Hand aan hand gaat met dit groter verbruik een groter productie, t.w. 2.878.000 ton in 1916 tegen

1.736.000 ton in 1915; zelfs de productie van het recordjaar 1913 werd nog met 140.000 ton overschreden. De totale verscheppingen stegen met bijna een miljoen ton, t.w. 2.945.000 ton in 1916 tegen 1.975.000 ton in het jaar te voren. Naar Europa ging daarvan 1.600.000 ton of 550.000 ton meer dan in 1915; de Ver. Staten betrokken 1.209.000 ton tegen 813.000 ton het vorige jaar. De duikbootenoorlog heeft bij het te keer gaan van den aanvoer van Chilisalpeter naar Europa vrijwel fiasco gemaakt; zoo ging in 1915 niet meer dan 33.000 ton en in 1916 slechts 25.600 ton teloor, waarbij dan nog inbegrepen zijn de verliezen door strandings of natuuroorzaken. Zelfs de „Chemiker Zeitung” moet dan ook toegeven, dat b.v. Engeland ruim van salpeter voorzien is, blijkens het door dit blad vermelde aanbod van het Britsche Munitiedepartement van geraffineerde salpeter aan fabrieken tegen een prijs van niet meer dan 290 Mark de ton, en zulks niettegenstaande de vrachten naar Engeland, die vóór den oorlog slechts nog iets beneden de 20 sh. per ton bleven, in verband met het gebrek aan scheepsruimte thans tot 140 sh. gestegen zijn. Die prijs van 240 M. is te meer laag te noemen, wijl de prijs aan de aflaghavens in den loop van het laatste jaar niet onaanzienlijk opgelopen is, t.w. van 7 sh. per 100 K.G. in Jan. en 6 sh. 8½ d. in Maart tot 9 sh. 4½ d. à 9 sh. 6 d. in begin 1917.

De verhoogde afzet en de verhoogde prijzen hebben er uiteraard toe geleid, dat de goed beheerde maatschappijen uitstekende zaken hebben gemaakt en groote dividenden kunnen uitkeeren: de Liverpool Nitrate Cy. tot 100 pCt. Tal van maatschappijen worden echter niet gezond gefinancierd en zijn sterk overgekapitaliseerd; deze hebben thans van de gelegenheid gebruik gemaakt om ruim af te schrijven en aldus het bedrijf op wat meer gezonde basis te brengen, al leidde dit er herhaaldelijk toe, dat in het geheel geen dividend uitgekeerd werd. Enkele maatschappijen ook hebben het bedrijf moderner ingericht, en zoodoende is b.v. de Agua Santa Cy. er in geslaagd de productiekosten, die gemiddeld een 2 sh. 6 d. per 100 K.G. bedragen, met 7 à 8 d. te verlagen.

Blijkbaar zien de goed beheerde ondernemingen de toekomst niet geheel zonder zorg tegemoet. Het vraagstuk van vervaardiging van stikstof uit de lucht heeft tijdens den oorlog ontzaglijke vorderingen gemaakt en is — geziën het feit, dat Duitschland thans alle voor oorlogsdoeleinden benodigde salpeter synthetisch maakt — wellicht als geheel opgelost te beschouwen. Ook in Amerika vindt het streven voortgang om voor het betrekken van salpeter zich ten eenenmale onafhankelijk te maken.

Er is dus groote kans, dat Chili na den oorlog zijn salpeter-monopolie kwijt is en concurreeren moet met Scandinavische, Deutsche of Amerikaansche fabrieken, die stikstof uit de lucht halen. Ook moet men de mogelijkheid niet voorbijzien, dat bij het beëindigen van den oorlog, Engeland en Frankrijk nog over zulke aanzienlijke hoeveelheden Chili beschikken, die dan voor landbouwdoeleinden kunnen gebezigd worden, dat de behoefte aan invoer er aanvankelijk vrijwel minien zal zijn. Deze omstandigheid, gevoegd bij de hoge scheepsvrachten en het feit, dat Amerika's munitieproductie en dus zijn behoefte aan salpeter voor dit doeleinde stop gaat staan, moet noodwendig op de productie en de prijzen ter plaatse van productie een fnuikenden invloed uitoefenen. Er bestaat bijgevolg naar allen schijn voor de ondernemingen in Chili reeds thans alle aanleiding zich tegen toekomstige eventualiteiten te wapenen. Dit is te meer noodig, omdat trots de geweldige vraag de zichtbare voorraden uiterst groot blijven. In 1914 waren zij niet hooger dan 500.000 ton; op 1 Januari j.l. bedroegen zij 730.000 ton of slechts 70.000 ton lager dan het jaar te voren, niettegenstaande, als gezegd, de productie het afgelopen jaar die van het jaar te voren met meer dan 1.000.000 ton overtrof.

HET SUEZKANAAL TIJDENS DEN OORLOG.

Beschouwt men de cijfers van den netto-tonnage der schepen, die zich in 1915 van het Suezkanaal bedienden, dan neemt men t.o.v. 1914 een teruggang met 4.143.340 tons waar en 4.767.729 in vergelijking met 1913. Wat het aantal dezer schepen betreft vond eveneens vermindering plaats, n.l. van 5085 in 1913 op 4802 schepen in 1914 en 3708 in 1915.

	Aantal			Nettotonnage		
	1913	1914	1915	1913	1914	1915
Engeland	2951	3078	2736	12 052 484	12 910 278	11 656 038
Nederland	342	347	334	1 287 354	1 389 390	1 334 474
Frankrijk	256	228	171	927 787	799 624	666 122
Japan	68	64	119	343 732	354 367	565 945
Italië	110	131	124	290 576	369 239	363 488
Denemarken	56	42	46	171 848	163 832	166 497
Zweden	33	35	38	122 957	132 027	144 330
Noorwegen	44	41	48	93 313	96 647	135 544
Griekenland	17	49	47	54 560	138 042	95 876
Spanje	26	26	26	75 643	71 558	72 700
Rusland	110	71	17	340 595	200 423	59 535
Vereenigde Staten ..	8	3	1	7 476	2 562	3 436
België	—	—	1	—	—	2 170
Duitschland	778	481	—	3 352 387	2 118 946	—
Oostenr.-Hongarije ..	246	176	—	845 830	631 730	—
Turkije	23	25	—	41 648	23 289	—
Siam	7	2	—	17 677	5 050	—
Perzië	7	3	—	5 159	2 491	—
China	2	—	—	2 087	—	—
Portugal	1	—	—	871	—	—
	5085	4802	3708	20 033 883	19 409 495	15 266 155

Het cijfer van de gemiddelde netto-tonnenmaat beweegt zich nog in stijgende richting. Uit het laatste mag men niet zonder meer laten volgen, dat ergo het verkeer van kleinere schepen moet zijn afgenomen. Indien in het aantal schepen geen verandering ware ingetreden zou ook zeer zeker op deze vraag niet oogenblikkelijk een antwoord te geven zijn, maar waar het aantal schepen integendeel sterk gedaald is, moet men aannemen, dat, bij de toeneming van de gemiddelde tonnenmaat, niet het verschijnen van eenige zeer groote schepen de statistiek het aanschijn heeft gegeven dat zij draagt, maar algemeene verschuiving ten gunste van het grootscheepvaart-verkeer verder heeft plaats gegrepen. Aldus concludeert terecht E. Schuster in zijn artikel over dit onderwerp in het laatste nummer van het „Weltwirtschaftliches Archiv”, waaraan nog enkele meerdere gegevens ontleend zullen worden.

De afname van het verkeer weerspiegelde zich in de geringe ontvangsten der kanaal-maatschappij. Deze bedroegen in 1915 frs. 98.228.098 en vertoonen dus t.o.v. het voorafgaande jaar eene vermindering van frs. 26.893.138. De netto-winst becijferde zich op frs. 73.021.375 (tegen frs. 80.359.898 in 1914), hiervan werd een bedrag groot frs. 61.567.887 uitgekeerd, hetgeen een dividend van frs. 120 per aandeel opleverde.

Van de reeks jaren 1911—1915 volgen hier de cijfers.

	Bruto inkomsten in 1000 Frs.	Dividend in Frs.
1911	138.038	165
1912	139.923	165
1913	129.925	165
1914	125.121	120
1915	98.228	120

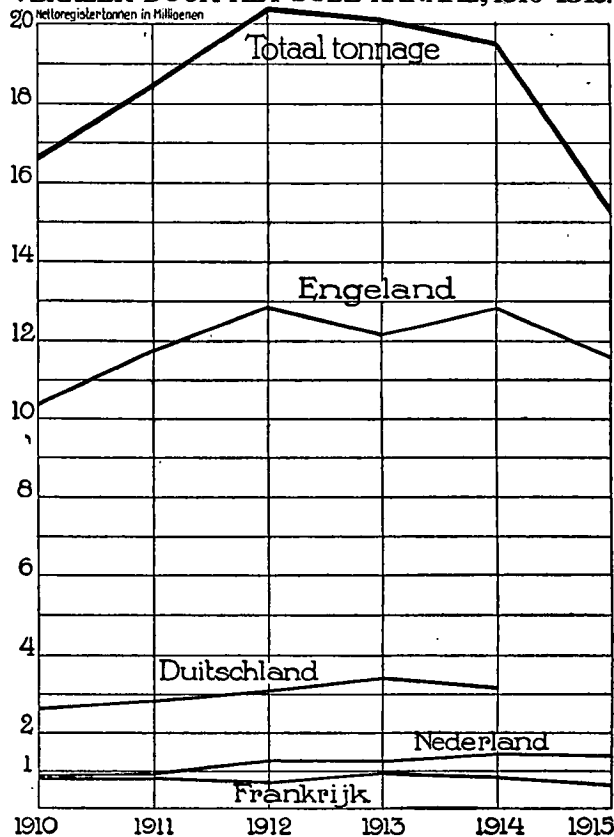
Als gevolg van de verminderde inkomsten is de kanaal-maatschappij overgegaan tot verhooging harer tarieven en wel in de volgende mate:

- van 1 Juni 1916 tot 4 October d.a.v. 6,75 frs. per ton scheepsruimte;
- van 5 October 1916 tot 31 December d.a.v. 7,25 frs. per ton scheepsruimte;
- van 1 Januari 1917 tot 1 Juli d.a.v. 7,75 frs. per ton scheepsruimte;
- van 1 Juli 1917 tot nader order 8,50 frs. per ton scheepsruimte.

In dit verband mag niet onvermeld blijven, dat in Januari 1913 eene verlaging van 6,75 frs. op 6,25 frs. per ton had plaats gevonden.

Het hier volgend diagram is samengesteld naar gegevens in het Weltwirtschaftliches Archiv samengebracht.

VERKEER DOOR HET SUEZ-KANAAL, 1910-1915.

Belangrijk is na te gaan welke wijzigingen zich t.o.v. de verschillende deelnemende nationaliteiten bij het gebruik van het kanaal vertoonden. De gegevens die hier volgen hebben uitsluitend betrekking op de vracht- en mail-schepen. Het kwam niet slechts door het wegvallen van het Duitsche en Oostenrijksche aandeel, hetwelk in 1912 resp. 16 en 3,5 pCt. bedragen heeft, dat de totalen teruggelopen zijn, het verkeer door het kanaal van bijna iedere natie is verminderd, zoo bijv. Engeland, waarvoor de vermindering tusschen 1912 en 1915 niet minder dan 33 pCt. bedraagt, Frankrijk dito 21 pCt., Nederland vertoont echter een geringe vermeerdering van 0,2 pCt. Tegenover deze cijfers staat dan de hoogst belangrijke toename in het gebruik door Japan, n.l. met 71 pCt., eveneens van 1912 op 1915. Reeds sedert 1896 is voortdurende stijging geweest in het aantal Japanse schepen, dat langs Suez voer, alleen dan met eene uitzondering voor de jaren van den Russisch-Japanischen oorlog 1904/05. Sedert 1909 vertoonde zich een stagnatie, die met den huidige oorlog weer voor verdere stijging verlaten werd.

DE DONAU EN HET DUISCHTE WATERNET.

Men schrijft ons uit Budapest:

Bij de centrale mogendheden zijn zoowel de militaire autoriteiten, als die op handels-, industrieel- en economisch gebied, tot de overtuiging gekomen, dat de noodzakelijkheid bestaat, een grootsch-aangelegd net van Middeuropeesche waterwegen in het leven te roepen. De tegenwoordige toestand op het zuid-oostelijke oorlogsterrein, het vervoer van het daar noodige materiaal, en vooral ook de aanvoer van de onontbeerlijke levensmiddelen, heeft er toe geleid, dat de blikken naar de door de natuur geschapen, machtigen waterweg gericht zijn, naar den Donau. Dien-tengevolge werd in September 1916 te Budapest de zoogenaamde „Donau-conferentie” gehouden, terwijl

later, eveneens te Budapest, nog de beraadslagingen der Middeleuropeesche „Wirtschaftsvereine" plaats vonden. Alle mogelijke bijzonderheden, de rivier den Donau betreffende, werden uitvoerig besproken en in een ambtelijk protocol opgenomen, dat later als uitgangspunt voor verdere maatregelen zal dienen.

Hoewel in het te scheppen net van Middeleuropeesche waterwegen de Donau zelf natuurlijk de voornaamste rol speelt, loont het toch de moeite, ook de aan te leggen verbindingswegen van de bestaande Deutsche en Oostenrijksche waterwegen naar de Donau eens nader te beschouwen. Om bijzondere redenen is zulks op de Donau-conferentie niet voldoende geschied, en dat vormt dan ook eene groote leemte in het resultaat dier conferentie.

Bij de verbinding van de Duitsch-Oostenrijksche waterwegen met den Donau komen in de eerste plaats de rivieren Rijn, Elbe en Oder in aanmerking. De Donau en de Rijn zijn ook thans reeds met elkaar verbonden door het Beiersche Ludwig-Kanaal en den Main. Het Ludwigkanaal werd in de jaren 1836—1846 gegraven; het mondt bij Kelheim in den Donau en bij Bischberg (dicht bij Bamberg) in den Main. Het kanaal is echter voor de moderne binnenscheepvaart niet te gebruiken; de 101 sluizen, die het heeft, en zijn ouderwetsche inrichting belemmeren in hooge mate het verkeer. Het kanaal, waarvan slechts schepen met een laadvermogen van 120 ton gebruik kunnen maken, dankt zijn recht van bestaan alleen nog maar aan de bouwbedrijvigheid van de stad Nürnberg, die alle bouwmaterialen door middel van het Ludwig-kanaal toegevoerd krijgt.

Van Bamberg voert de scheepvaart tot Offenbach over den steeds ondiepen Main, uit welks stroombed men de oude waterkeeringen heeft verwijderd. De omvang van het verkeer hangt geheel en al af van het peil van deze rivier. Van Offenbach tot Mainz, d.w.z. tot de monding van den Main in den Rijn, is de Main gekanaliseerd. Tusschen Offenbach en Aschaffenburg is men met de kanalisering bezig. Men hoopt hier in den loop van het jaar 1917 gereed te zijn, in welk geval het 90 K.M. lange gedeelte van den Main tusschen Mainz en Aschaffenburg met Rijnschepen van 1500 ton zou kunnen worden bevaren. Het gedeelte van den Donau van Kelheim tot Regensburg is voor de moderne scheepvaart ook nog niet in orde gebracht, terwijl bovendien de brug over den Donau bij Regensburg het verkeer ernstig belemmert.

De „Vereeniging ter Bevordering van de Beiersche rivier- en kanaalscheepvaart" ijvert sedert talrijke jaren voor een beteren Donau-Rijn-waterweg. Ze heeft de haar ter beschikking staande gegevens in 1903 in een rapport gepubliceerd. Volgens het project dezer vereeniging moet de verbindingsweg over de stad Nürnberg voeren. Voor de richting der verkeersroute werden volgende drie trajecten vastgesteld: a. de lijn Kelheim-Nürnberg-Bamberg, de richting dus van het tegenwoordige Ludwigkanaal; b. Stepperg-Nürnberg-Bamberg en c. Kelheim-Nürnberg-Marktbreit. De laatste richting zou tegenover de eerste twee routes eene bekorting van 86 K.M. opleveren.

Ook de Donau-Rijnverbinding dwars door Württemberg werd bestudeerd. In dit geval zou de rivier de Neckar te kanalisieren en dan door een kanaal in de richting naar Ulm te verlengen zijn. Ten slotte werd nog aan de mogelijkheid gedacht den Donau met den Rijn te verbinden door middel van een kanaal van den Donau naar den Bodensee.

Dezer dagen is nu bij den Rijksdag eene aanvullende begroting ingediend, waarbij 1.200.000 Mark als eerste termijn zijn uitgetrokken ter bestrijding der kosten van de bestudeering eener rationeele oplossing voor de constructie van een Duitsch net van waterwegen. Hierbij is allereerst het oog gevestigd op de Rijn-Donau verbinding, hetzij langs Main, Neckar of door den Bodensee, voorts waterverbindingen in het stroomgebied van Wezer, Elbe en Oder. Evenwel is nagelaten eene voorkeur, wat de plannen betreft,

uit te spreken. Van het begrootingsbedrag zijn 700.000 Mark bestemd voor het traject Aschaffenburg-Passau (de Donauhaven aan de Oostenrijksche grens), voorts 100.000 Mark voor de uitwerking der projecten Rijn-Neckar-Donau en Rijn-Bodensee-Donau, het saldo voor de overige plannen. Men is geneigd in deze verdeling van het uitgetrokken bedrag toch eenigszins een voorkeur te zien. De gelden, die beschikbaar gesteld zijn, worden geacht slechts 2/5 van de benoedigde kosten te zullen kunnen dekken. Uitdrukkelijk werd de nadruk er op gelegd, dat het Rijk in de kosten aandeel neemt om bijzonder tot uitdrukking te brengen, dat een nationaal Duitsch belang met de te scheppen waterwegen gediend moet worden, evenwel mag daarin niet gezien worden, dat de Rijksregeering zich verplicht bij eventueelen aanleg ook een deel der bouwkosten voor hare rekening te nemen.

Het best voorbereide en ook in de details het best uitgewerkte project voor eene verbinding van den Donau met de Deutsche waterwegen is het in Oostenrijk geprojecteerde kanaal van den Donau naar de Oder. Met de schepping van dit kanaal beoogde men oorspronkelijk, het Moravische, Oostenrijksch-Silezische en Galizische kolenbekken met Weenen te verbinden. In Oostenrijk werd de wet op de waterwegen en de stroomreguleeringen in het jaar 1901 aangenomen. Volgens deze wet moesten te beginnen met 1904 binnen 20 jaren de volgende waterwegen aangelegd worden:

1. een kanaal van den Donau naar de Oder;
2. een kanaal van Prerau naar Pardubitz, hetwelk zodoende het onder 1. genoemde kanaal met de Elbe zou verbinden;
3. een kanaal, zijnde de voortzetting van het Donau-Oderkanaal tot Krakau aan den Weichsel;
4. een kanaal van Weenen naar Budweis (aan de Moldau);
5. kanalisering van de Moldau tusschen Budweis en Praag;
6. kanalisering van de Elbe tusschen Melnik en Jaromir.

Onder de in de eerste bouwperiode (1904—1912) uit te voeren werken behoorde ook de aanleg van het Donau-Oderkanaal; met den aanleg werd echter tot nu toe niet begonnen, daar het grootste gedeelte van de bij de wet van 1901 bepaalde werken, door een wetsnovelle van 1911, tot het jaar 1927 werd uitgesteld. De door den oorlogstoestand ingetreden toestand deed de blikken weer met meer belangstelling naar het Donau-Oderkanaal slaan en in den loop van 1916 werd den Oostenrijkschen Minister van Handel in deze gelegenheid een rapport overhandigd. De minister verklaarde evenwel, ter zake nog geen definitief standpunt te kunnen innemen.

De verbinding van den Donau met de Elbe kan in twee richtigen geschieden. De ééne zou bij Prerau van het aan te leggen Donau-Oderkanaal kunnen uitgaan en bij Pardubitz direct in de Elbe uitmonden. De andere zou bij Korneuburg van den Donau moeten uitgaan, als kanaal tot Budweis loopen, en van daar af den loop van de Moldau volgen, welke eveneens gekanaliseerd diende te worden. Met het oog op het transitoverkeer is de verbinding Prerau-Pardubitz beter, te meer daar de uitvoering der reguleering van de Elbe vanaf Pardubitz zeker is. Aan de reguleering der Elbe in Bohemen, van Melnik tot Jaromir, werd reeds begonnen, vooral ook om een einde te maken aan de jaarlijks in den zomer plaatshebbende overstromingen aldaar. Van Melnik tot Leitmeritz is de reguleering van de Elbe reeds voltooid; hier wordt de moderne binnenscheepvaart niet meer belemmerd. Aan de kanalisering van de Elbe tusschen Leitmeritz en Aussig wordt gewerkt. Ter bevordering van de scheepvaart op de Oder heeft de Pruisische regeering in de laatste tien jaren reeds zeer veel gedaan; de reguleering is evenwel nog niet geheel voltooid, vooral tusschen Breslau en Hohensaaten valt nog heel wat te verbeteren.

DE RIJKSMIDDELEN

Het overzicht over de opbrengst der middelen in de maand April en in de eerste vier maanden van 1917 leert ons het volgende:

Indien niet de rechten op den invoer en de loods-gelden zóo sterk achteruit waren gegaan (de eerste bleven ruim twee millioen, de laatste ruim een miljoen gulden beneden de raming), zouden de ontvangsten over de eerste vier maanden zeer bevredigend zijn geweest. Veel van de meerdere opbrengst moet echter aan de buitengewone omstandigheden worden toegeschreven, zoodat het met den blijvenden vooruitgang niet zoo rooskleurig gesteld is, als men bij oppervlakkige beschouwing der middelen-staten zou meenen. De suikeraccijns en de geslachtaccijns brachten plm. f 2.400.000 meer op dan werd geraamd, de zegel- en registratierechten ongeveer twee millioen gulden meer.

Vergelijken wij den loop der middelen over de eerste vier maanden van 1917 met dien gedurende het tijdvak Januari tot en met April 1914 (toen de oorlog nog niet woedde), en brengen wij om die vergelijking mogelijk te maken, de bekende correcties aan (uitschakelen van inkomsten- en vermogensbelasting; mede tellen de opcenten op den suikeraccijns ten bate van het „Leeningfonds 1914”; buiten rekening laten van het statistiekrecht) — dan vinden wij de volgende cijfers:

1917 tijdvak Januari tot en met April	f 49.212.000
1914 „ „ „ „ „ „ „ „	„ 46.056.000
	f 3.156.000

De vermeerdering bedraagt dus 6,85 pCt. of, per jaar gerekend, 2,28 pCt., welke percentages stijgen tot 11,3 en 3,7 indien de opbrengst der wisselvallige successierechten in beide tijdvakken buiten rekening wordt gelaten (het bovengenoemde verschil stijgt dan tot f 4.353.141). Dit verschil is, zooals reeds boven gezegd werd, voornamelijk te danken aan de meerdere opbrengst van den suikeraccijns, den geslachtaccijns en den gedistilleerdaccijns alsmede van de zegel- en registratierechten. Uit deze bronnen toch werd thans ongeveer f 5.600.000 meer ontvangen dan in 1914.

In totaal werd, de successierechten buiten rekening gesteld, doch met inbegrip van de opcenten op den suikeraccijns ten behoeve van het „Leeningfonds 1914”, in het genoemde tijdvak van 1917 in werkelijkheid meer ontvangen dan in dat van 1914 eene som van f 16.206.000. Daaruit blijkt, dat in de eerste vier maanden van het loopende jaar in hoofdzaak uit nieuwe belastingen werd verkregen f 16.206.000 — f 4.353.000 = f 11.853.000. Boven en behalve dat bedrag deden de crisisheffingen en de opcenten ten bate van het „Leeningfonds 1914”, behalve die op den suikeraccijns, in diezelfde maanden f 35.934.000 in de schatkist vloeien. In April brachten de crisisheffingen ruim 13 millioen gulden op, waarvan f 7.392.000 voor rekening der oorlogswinstbelasting komt; laatstgenoemde belasting bracht tot dusver op bijna elf millioen gulden, alle crisisheffingen te zamen: f 32.285.684,42½.

AANTEEKENINGEN.

Loonsverhooging gedurende den oorlog. — Als bijlage van Minister Posthuma's jongste nota betreffende den economischen toestand in Nederland werd een overzicht gegeven van de loonsverhoogingen der in de nijverheid werkzame arbeiders gedurende den oorlog, waaraan hier plaatsing verleend is. In de eerste kolom vindt men het aantal arbeiders in de verschillende bedrijfspgroepen volgens de beroepstelling van 31 Dec. 1909 werkzaam en daarnaast het aantal arbeiders waarvan gegevens verwerkt zijn. De vier kolommen, welke daarna volgen, bevatten het aantal arbeiders, die een loonsverhooging

of duurtetoelag genieten tot het boven de kolom vermeld percentage van hun loon.

	1-10	11-20	21-30	+ 30		
Aardewerk, enz.	28.022	22.500	5.400	6.800	2.400	800
Diamant	9.407	8.000	8.000	—	—	—
Boek- en steendrukk...	16.756	15.700	1.200	4.300	8.600	1.600
Douwbedrijven.....	128.298	84.500	26.000	46.000	10.000	500
Chemische nijverheid..	10.131	7.000	2.600	2.000	1.200	1.100
Houtbewerking, enz...	34.763	18.400	1.700	7.500	4.500	3.700
Kleding en reiniging	58.783	22.300	5.000	13.100	1.600	1.200
Kunstnijverheid	1.792	500	100	100	100	—
Leder- wasd. en caoutch.	20.037	6.200	100	2.000	2.700	1.200
Oer-steenkolon, turf ..	21.235	30.000	—	—	12.000	18.000
Metaalnijverheid	82.830	44.700	6.300	19.400	10.800	2.700
Papier	8.966	4.200	500	700	2.700	—
Textiele nijverheid....	56.382	29.900	10.500	7.300	10.000	2.600
Gas- en electriciteit...	7.289	6.000	500	5.000	500	—
Bakkerijen.....	26.381	3.700	600	2.500	300	—
Meelfabrieken	5.339	500	50	400	50	—
Zuivelfabrieken	5.823	2.900	300	1.600	800	100
Tabak en sigarenfabr.	25.240	17.800	4.500	10.600	2.700	—
Overige bedrijven der voedings- en genotmid.	73.375	11.200	3.400	4.400	2.200	1.100
Totaal	620.849	336.000	76.750	133.700	73.150	34.000

Bij de cijfers voor de diamantindustrie wordt opgemerkt, dat van meer beteekenis dan wijziging in de loontarieven hier is de voortdurend groote werkloosheid, die in de gunstigste periode gedurende den oorlog 2000 personen trof, doch zich thans reeds over 5000 diamantbewerkers uitstrekt.

Ontvangsten der Fransche spoorwegen. — De ontvangstcijfers over Februari der spoorwegmaatschappijen in Frnakrijk vertoonen een zeer opmerkelijke vermindering waaraan wij eenige aandacht willen wijden. Allereerst volgen hier de brutoontvangsten der maatschappijen, waarvan het lijnennet niet ten nauwste in aanraking komt met het terrein der krijgsverrichtingen. De getallen drukken duizenden francs uit en zien achtereenvolgens op de jaren 1914, '15, '16 en '17.

Etat A. R.....	5.261	5.049	5.509	4.309
Ouest-Etat	16.794	16.373	18.378	14.925
P.-L.-M.....	44.006	38.175	46.000	37.000
Orléans	21.782	21.770	25.720	22.858
Midi	11.388	10.005	11.066	9.767

Bij de twee maatschappijen, waarvan het net gedeeltelijk binnen het door de Duitsche troepen bezette gebied ligt en die uit den aard van de zaak dus eenzijdig noodzakelijk een belangrijken teruggang moeten vertoonen, anderzijds de belangrijkste rol spelen bij de militaire transporten aan Fransche zijde, wordt gespecificeerd voor ontvangsten uit commercieel- en uit militair vervoer.

	1914	1915	1916	1917
Nord {handelsverkeer	24.730	7.515	8.624	6.750
{militair verkeer	—	4.250	8.137	9.244
Est {handelsverkeer	22.375	7.590	8.451	7.654
{militair verkeer	—	4.250	3.706	13.202

Vergelijkt men de totaalcijfers van 1914 en 1917 dan vindt men, dat in Februari van dit jaar bij de verschillende maatschappijen meer of minder is ontvangen dan in de laatste Februari-maand vóór den oorlog, het bedrag in de derde kolom van het hier volgend staatje vermeld.

Etat, A. R.	5.261	4.309	—	952
Ouest-Etat.....	16.794	14.925	—	1.869
P.-L.-M.....	44.006	37.000	—	7.006
Orléans	21.782	22.858	+	1.076
Midi	11.388	9.767	—	1.621
Nord	24.730	15.994	—	8.736
Est	22.375	20.856	—	1.519

Wil men de vermindering in hare ontwikkeling na-gaan en berekent men daarvoor de gemiddelde dagontvangst der verschillende maatschappijen uit het handelsvervoer in de maand Februari der jaren 1915, '16 en '17, dan komt men tot de volgende resultaten. De getallen drukken weer duizenden francs uit.

	1915	1916	1917	Verschil tusschen	
				1915/16	1916/17
Etat....	604	672	612	+ 68	— 60
P.-L.-M..	1.108	1.276	1.071	+168	—205
Orléans..	606	690	607	+ 84	— 83
Midi....	313	345	308	+ 32	— 37
Nord....	268	297	241	+ 29	— 56
Est....	271	293	273	+ 22	— 20
Totaal.	3.170	3.573	3.112	+403	—461

Deze cijfers geven inderdaad te denken. Eene verklaring van dit verschijnsel vinden wij in de „Economiste Européen”, waar de oorzaak gezocht wordt in de regeeringsmaatregel, sedert 1 Februari van kracht, de goederen welke ten vervoer worden aangeboden in drie klassen van benoedigdheid onder te brengen, waarnaar de al of niet aanname beslist moet worden. „Cette nouvelle disposition — aldus het blad — prise dans un but utilitaire, nous n'en dontons pas, est peut-être excellente en principe mais devra être remaniée, afin de mieux concilier les intérêts économiques intérieurs avec ceux de la Défense Nationale dont ils sont solidaires.”

De haringvisserij in 1916. — Wij ontvingen de „Statistiek der Haringvisserij over 1916”, waaraan de heer L. F. M. Dirksz w a g e r reeds verscheidene jaren zijn goede zorgen wijdt. De volgende cijfers der totale aanbrenst in Nederland van pek- en steurharing, zijn hier overgenomen.

	tonnen
Door 747 Loggerschepen enz.	628976
„ 19 Bomschepen, 10588 kantjes —	8470
„ 88 Stoom- en Motorschepen	117541
Totaal in 1916 met 854 schepen	754987
„ „ 1915 „ 729 „	664587
„ „ 1914 „ 737 „	524354
„ „ 1913 „ 717 „	794687
„ „ 1912 „ 720 „	533960
„ „ 1911 „ 754 „	673154

INGEZONDEN STUKKEN.

DE VERKOOP VAN BANKA-TIN.

Na al hetgeen gedurende de laatste maanden in dag- en weekbladen van Nederland over bovenstaand onderwerk geschreven is, waarbij uit den aard der zaak voornamelijk het standpunt der voorstanders van verkoop in Nederland werd weergegeven, is een artikel als in het laatste nummer der Economisch-Statistische Berichten gepubliceerd, waarbij de schrijver zich boven de partijen plaatst en een weg zoekt om een onpartijdig oordeel in deze zaak te verkrijgen, van groote waarde. Dat de twee meest beduidende Kamers van Koophandel in Nederland, n.l. die te Rotterdam en te Amsterdam, in hun advies aan de Regeering in deze kwestie lijnrecht tegenover elkaar staan maakt de zaak bijzonder interessant, doch wordt het hierdoor niet gemakkelijk zich een juist oordeel te vormen. In bedoeld artikel nu worden de beide adviezen — n.l. het Rotterdamsche, dat voor handhaving van den tegenwoordigen verkoop in Indië pleit en dat van Amsterdam, hetwelk den verkoop na afloop van den oorlog weder in Nederland wil zien gebeuren en wel beiden om reden zulks voor de schatkist voordeliger zoude zijn — tegenover elkaar geplaatst en besproken. De volgende aanvullende opmerkingen zijn wellicht van nut:

In het betoog der Amsterdamsche K. v. K. treft de vergelijking van Nederland als distributiemarkt voor Banka-tin met Londen als distributiemarkt voor Straits-tin vóór den oorlog. Deze vergelijking is echter minder juist, omdat niet Londen doch Singapore de oorspronkelijke distributiemarkt voor Straits-tin is. Immers in tegenstelling met hetgeen met Banka-tin gebeurde, waar de producent — de Ned. Ind. Regeering — zelf het product in Europa aan de markt bracht, verkoopen de producenten van Straits-tin hun

product in Singapore en wordt het van daaruit door de aldaar gevestigde handelshuizen naar alle wereldeelen verzonden. Dezelfde wijze van verkoop wordt nu door de Rotterdamsche K. v. K. bepleit en dienen daarom de in de Nederlandsche veilingen behaalde prijzen van Banka-tin niet met den Londenschen prijs voor Straits-tin vergeleken te worden, doch met de te Singapore betaalde prijzen. Het mag betwijfeld worden of de vergelijking dan nog ten gunste van Banka-tin uitvalt en wel in verband met het opmerkelijke feit, dat Duitschland en Oostenrijk vóór den oorlog hunne behoeften in Nederland gedekt hebben. Dit zouden deze landen toch wel niet gedaan hebben wanneer Banka-tin in Nederland niet goedkoop verkrijgbaar geweest ware dan Straits-tin te Singapore. De vracht van Singapore naar Hamburg was niet hoger dan van Batavia naar Holland — eerder iets lager — terwijl Oostenrijk bij directe verschepping van Singapore naar Triest of Fiume gunstiger kon calculeeren dan bij inkoop in Nederland. Het feit, dat Banka-tin binnen enkele dagen uit Nederland betrokken kon worden, terwijl Straits-tin uit Singapore ruim eene maand onderweg zoude zijn, zal alleen bij de kleinere koopers ten gunste van inkoop op de Nederlandsche markt gesproken hebben. De groote verbruikers in de centrale Europeesche landen zullen toch stellig hunne behoeften daár gedekt hebben, waar dit voor hen het goedkoopste kon geschieden c.q. te Amsterdam of Rotterdam.

Bij eene vergelijking der prijzen tusschen Nederland en Singapore of zooals door de K. v. K. te Amsterdam gedaan wordt tusschen Nederland en Londen mag niet uit het oog verloren worden, dat kort voor de in Nederland gehouden periodieke veilingen de dagprijzen te Londen en dientengevolge ook te Singapore vaak kunstmatig gedrukt werden teneinde den afloop der Nederlandsche veilingen te influenceeren. Dit kon te gemakkelijker gebeuren waar de dagelijkse omzetten te Londen en te Singapore betrekkelijk klein waren vergeleken met het groote kwantum, dat in de periodieke veilingen in Nederland op een enkel den dag verkocht werd. Waar dergelijke praktijken toegepast werden is het dubbel moeilijk door vergelijkende cijfers te bewijzen, welke verkoopwijze voor Banka-tin het voordeligst is en dit laatste is voor de Regeering toch wel het kardinale punt. Men zal dus een anderen weg moeten zoeken om tot deze wetenschap te komen en die zal wellicht op de meest eenvoudige en zekere manier te verkrijgen zijn wanneer de Ned.-Ind. Regeering nog een of twee jaren na vredesluiting en wederintreding van normale verhoudingen doorgaat met den verkoop van het Banka-tin op Java. Laat haar dan den gemiddelden verkoopprijs van dezen geheelen termijn vergelijken met den gemiddelden dagelijkschen Standaardprijs te Londen of wellicht nog beter met den gemiddelden verkoopprijs te Singapore en dezelfde vergelijking maken voor een gelijken tijd aan den oorlog voorafgaande. Tevens wordt den voorstanders van verkoop op Java dan de gelegenheid geboden te bewijzen, dat de nieuw gewonnen afzetgebieden voor Banka-tin: Amerika, Japan, etc. ook na den oorlog te Batavia blijven koopen, waaromtrent in sommige kringen nog steeds eenige twijfel schijnt te bestaan.

Ten slotte nog eene opmerking naar aanleiding van den volgenden zin in bedoeld artikel: „Natuurlijk, had „zich voor het tin in den loop der jaren een geographische verdeling van het afzetgebied ontwikkeld „als b.v. ten opzichte van de suiker ontstaan is, dan „zou, niet uit koloniaal-politieke doch uit zuiver economische motieven verkoopen in Indië aangewezen „zijn.”

Werd deze geographische verdeling van het afzetgebied aan Banka-tin niet onthouden uitsluitend door het geven van een monopolie aan de Nederlandsche markt?

DE TIJDELIJKE VERHOOGING DER SPOORWEGTARIEVEN.

Ten derden male zal het vacantieverkeer gedurende de zomermaanden zich binnen de grenzen des lands moeten blijven bewegen. Was het in 1915 en 1916 mogelijk de gebruikelijke seizoentreinen ten behoeve van het drukke vacantieverkeer in te leggen, zoodat in genoemde zomers nauwelijks van een beperkte dienstregeling kon gesproken worden, in 1917 zal dit anders worden.

De spoorwegmaatschappijen hebben kennis gegeven, dat de kolenvoorraad niet toelaat den reizigersdienst in het zomerseizoen uit te breiden en dat er maatregelen genomen zijn om in de maanden Juli, Augustus en September het toenemen van het aantal reizigers tegen te gaan.

De maatschappijen hebben dit ongetwijfeld gedaan in het ernstige bewustzijn, dat de nood der tijden dezen gedragslijn wettigt. Alom in den lande is in de laatste maanden gezocht onder het gebrek aan brandstoffen en zijn er maatregelen genomen om de beperking van het gebruik af te dwingen en de aanwezigheid, althans van een minimum voorraad, in den komende winter te waarborgen.

Het einde van den oorlog is nog allerminst te voorzien, nog veel minder weet men wanneer ons land wederom zal kunnen rekenen op een regelmatigen aanvoer van steenkolen. Nu de spoorwegen, die door het slinken hunner reservevoorraden er toe moesten overgaan in Januari 1916 den dienst te beperken en den loop van sommige treinen te vertragen, er in geslaagd zijn sinds dat tijdstip een verder wegsmeden der reserven te voorkomen, zou het van roekeloosheid getuigen, indien ter wille van het vacantieverkeer 's lands belang op het spel werd gezet, en de met moeite bijgehouden reservevoorraden ten behoeve van vacantiereizigers werden verstookt. En dat zou toch het onvermijdelijk gevolg zijn, indien men de Zomerdienstregeling zoude uitbreiden.

Sinds jaren weet een ieder, dat het aantal reizigers in de maanden Juli, Augustus en September aanzienlijk grooter pleegt te zijn dan in de andere maanden des jaars. Waar nu reeds de treinen op sommige trajecten overvol zijn, mag men derhalve met eenigen grond verwachten, dat het zonder uitbreiding der dienstregeling (waartoe het militair gezag onder de gegeven omstandigheden zijne medewerking niet zou willen verlenen) onmogelijk zal zijn in de komende maanden het verkeer te beheerschen, zonder zijn toevlucht te nemen tot buitengewone middelen.

De maatschappijen zoeken heil in een middel, dat strekt tot beperking van het reizen voor genoegen. Door de prijzen der abonnementen niet opnieuw te verhoogen, heeft men getoond het zakenleven niet te willen belemmeren; ook de prijzen van werklieden en scholierkaarten zijn gehandhaafd. Slechts door verhooging van den prijs der gewone plaatsbewijzen en door het wegnemen van faciliteiten, die als het ware tot het reizen hoorden, wil men trachten den overvloed van hen, die voor genoegen reizen te verminderen. Eenvoudig dengene die niet bewijzen kan, dat hij wegens een dringende reden reizen moet, het vervoer te weigeren, zou in strijd zijn met art. 31 van de Spoorwegwet van 1875, dat aan de maatschappijen de verplichting oplegt tegen de vastgestelde prijzen, overeenkomstig de bepalingen der tarieven, te vervoeren.

De theoretische waarschijnlijkheid, — of de practijk daarmede in overeenstemming zal zijn moeten we afwachten, — dat de bedoelde maatregelen gedurende de zomermaanden een dragelijken verkeerstoestand op onze spoorwegen zullen scheppen, maken het verklaarbaar, dat de verhooging der tarieven genade heeft gevonden in de oogen van spoorwegdirecties en Minister van Waterstaat.

Minder verklaarbaar is, dat, terwijl niemand getwijfeld heeft aan de oprechtheid der bedoelingen van de gemeentebesturen die de prijzen van gas en elec-

tricititeit verhoogden in het belang der kolenbesparing, van verschillende kanten stemmen zijn opgegaan, die verkondigen, dat de spoorwegmaatschappijen, die nu analoge maatregelen willen nemen, het oorlogspad der O.-W.-ers hebben betreden. Men is zelfs zóo ver gegaan, dat beweerd is, dat de Maatschappijen hunne ontvangstaten niet meer durven publiceeren uit vrees, dat de enorme oorlogswinsten aan den dag zullen komen. Slechts hij die niet weet, dat de bij de wet bekrachtigde spoorwegovereenkomsten met den Staat van 1890, zoowel S. S. als H. S. M. de verplichting opleggen maandelijks de ontvangsten in de Staatscourant te publiceeren, terwijl alle andere maatschappijen in de concessie daartoe verplicht worden, kan dupe van zulk een bewering worden. En hij die de Staatscourant niet bij de hand heeft, kan b.v. in nr. 20 van „De Ingenieur” van 19 Mei 1917 de opgave vinden van de ontvangsten in Februari 1917 van alle mogelijke Nederlandsche Spoor- en Tramwegmaatschappijen. Uit deze opgave blijkt b.v., dat de ontvangsten van S.S. in Februari '17 waren f 3.829.197,19 tegen f 3.653.072,72½ in Februari 1916;

de ontvangsten van H. S. M. in Februari '17 waren f 2.681.630,95 tegen f 2.664.893,67 in Februari 1916;

de ontvangsten van N. C. S. in Februari '17 waren f 304.337,86 tegen f 273.611,56½ in Februari 1916.

Eene vergelijking van deze cijfers rechtvaardigd toch allerminst de krasse verdachtmaking der spoorwegdirecties.

Hij die nadenkt over de enorme stijging der prijzen van steenkolen, hout, ijzer en alle mogelijke andere voor het spoorwegbedrijf onontbeerlijke materialen, en over de kosten, die de aan een talrijk personeel verleende duurtebijslagen met zich brengen, zal nog wel eens gegronde twijfel voelen opkomen of het spoorwegbedrijf inderdaad oorlogswinstgevend genoemd mag worden!

H.

REGEERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED.

Verschepping van landbouwwerktuigen en zaden. Door den Minister van Landbouw, enz. wordt bekend gemaakt, dat *waarschijnlijk* binnenkort gelegenheid zal bestaan voor verschepping van landbouwwerktuigen en zaden uit het buitenland.

Honing. Ter kennis van belanghebbenden wordt gebracht, dat het, in verband met de voorziening in de behoefte aan honing hier te lande en het uitblijven van den aanvoer van dit artikel uit het buitenland, noodig zal zijn maatregelen te treffen teneinde een zoo nuttig mogelijk gebruik van den in het a.s. seizoen gewonnen inlandschen honing te verzekeren. Eerlang zijn nadere bepalingen te verwachten omtrent den verkoop en de distributie van inlandschen honing.

Maximumprijzen. — Rijst. Door den Minister van Landbouw, enz. zijn ingevolge art. 8, 3e lid der Distributiewet vastgesteld maximumprijzen voor Regeerings Java- en Siamrijst (alle andere soorten dan voorloop Rangoon en/of Basseinrijst), en wel voor den groothandel f 45, voor den tusschenhandel f 46, beide per 100 K.G. en voor den kleinhandel 28 cts. per ½ K.G.

Aardappelen. Met ingang van 22 dezer is de maximuminkoopprijs voor de gemeenten, ingevolge art. 3 der Distributiewet, voor kleiaardappelen, als Bonten, Blauwen, Bravo's, Bonte Blauwen en Frisia's, vastgesteld op f 1015 per 10.000 K.G.

Handel in zaaizaad van den oogst 1917. — Van de navolgende gewassen van den oogst 1917: tarwe, rogge, gerst, haver, erwten en boonen, mag slechts zaad voor den handel worden bestemd, dat door de landbouw-organisaties, voor den oogst 1916 belast geweest met de distributie voor zaaigranen, te velde is goedgekeurd en daarna bij het oogsten enz. is gecontroleerd.

Paraffine. Door den Minister van Landbouw, enz. is verboden de aflevering en het vervoer van paraffine, tenzij die aflevering of dit vervoer geschiedt voor den dienst van leger of vloot, of wel daartoe schriftelijke vergunning is verleend door de Toewijzingscommissie voor kaarsen, enz. Tevens is vastgesteld een maximumprijs voor paraffine van f 80 per 100 K.G. netto. Voorts is eene algemeene inventarisatie gelast van de aanwezige voorraden paraffine, anders dan voor gebruik door den houder of zijn gezin.

Distributieregeling voor lijnzaad. De Minister van Landbouw heeft verboden het vervoer, den verkoop en de aflevering van lijnzaad, tenzij daartoe vergunning is verleend door de Rijksc commissie van Toezicht op de Vlasvereeniging.

Steenkolenbesparing. Op 23 dezer heeft de Minister opnieuw een uitvoerige circulaire tot de burgemeesters gericht betreffende distributie van gas en electrischen stroom, met het oog op de kolensparing. Daarin wordt er op gewezen, dat de toestand van de kolenvoorziening van Nederland bij voortdurende zeer moeilijk blijft; de aanvoer van kolen uit het buitenland en de kolenproductie der Limburgsche mijnen zijn tezamen niet in staat om in meer dan twee derde van de behoefte te voorzien. Verschillende distributie-regelen worden dan aangewezen om dit doel te bereiken. Zoo moeten gezinnen, die op gas kunnen koken, de daarvoor benodigde hoeveelheid kookgas (bij zuinig verbruik) geregeld kunnen betrekken, opdat zij zoo eenigszins mogelijk tot 1 October geen vaste brandstof behoeven te ontvangen. Voorts mag verwarmingsgas in het algemeen niet worden vervangen door vaste brandstof.

Voor zoover de aanwezigheid van materiaal dit toelaat, moet in ruime mate gasverlichting worden omgezet in electrische verlichting en moet ook aansluiting van de industrie aan het electrisch net worden bevorderd.

Aardappelen. Het verbod tot aflevering en vervoer van aardappelen is niet van toepassing op nieuwe aardappelen van den oogst 1917.

MAANDCIJFERS.

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.

(In Guldens).

	April 1917	Vier eerste maanden van 1917	Vier eerste maanden van 1916
Directe belastingen.			
Grondbelasting	1.512.417	3.252.198	3.304.287
Personeele belasting ..	—	696.218	698.647
Inkomstenbelasting ..	5.685.138	16.997.290	13.496.653
Vermogensbelasting ..	506.809	1.099.821	940.214
Accijnzen.			
Suiker	2.184.765	9.168.620	8.753.634
Wijn	14.741	407.722	346.391
Gedistilleerd	2.605.835	9.953.023	8.520.037
Zout	156.307	825.796	736.070
Bier en azijn	101.040	475.478	478.814
Geslacht	838.972	3.320.368	3.067.771
Indirecte belastingen.			
Zegelrechten	812.807	2.943.861	2.424.938
Registratierechten	991.727	4.244.680	3.102.948
Hypotheekrechten	110.276	441.252	287.557
Successierechten	1.332.829	6.411.977	5.070.852
Invoerrechten	919.529	3.952.940	5.781.860
Formaatzegel	—	1.377	8.769
Gouden en zilveren werken			
Belasting	50.794	224.584	200.125
Essaailoon	50	272	158
Statistiekrecht	135.304	545.722	—
Mijnen	—	—	13.514
Domeinen	217.929	697.323	774.118
Staatsloterij	24.337	217.858	218.233
Jacht en visscherij	248	1.498	1.365
Loodsgelden	24.397	141.539	287.809
Totaal	18.246.251	66.021.417	58.514.764

OPCENTEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

	April 1917	Vier eerste maanden van 1917	Vier eerste maanden van 1916
Directe belastingen.			
Grondbelasting	302.734	652.268	508.210
Personeele belasting ..	—	192.539	*)182.895
Inkomstenbelasting ..	1.917.835	5.768.999	4.495.880
Vermogensbelasting ..	167.583	363.891	265.385
Accijnzen.			
Suiker	436.953	1.833.724	1.750.727
Wijn	2.948	81.545	69.278
Gedist. (binn.-en buitl.)	260.584	995.302	852.004
Indirecte belastingen.			
Zegelrecht van buitl. eff.	97.539	267.371	171.978
Registratierechten	99.036	424.064	309.794
Hypotheekrechten	11.001	43.994	28.406
Totaal	3.296.213	10.618.697	8.634.548

BELASTINGEN IN VERBAND MET DE BUITENGEWONE OMSTANDIGHEDEN.

	April 1917	Vier eerste maanden v. 1917
Oorlogswinstbelasting	7.392.030	10.889.011
Verdedigingsbelasting Ia	485.126	1.051.811
Verdedigingsbelasting Ib	2.317.124	6.584.302
Verdedigingsbelasting II	3.142.880	8.624.559
	13.337.160	27.149.683

*) In de maand April pleegt de einduitkeering van de provinciale en gemeente-opcenten betreffende den vorigen dienst plaats te hebben, welke ditmaal, ten gevolge van den achterstand op dit middel, de opbrengst over April overtrof.

SPAARBANKCIJFERS.

Overzicht van inleg en terugbetaling bij 49 particuliere spaarbanken (aangesloten bij den Nederlandschen Spaarbankbond) gedurende April 1917.

Sparbanken met een aan inleggers verschuldigd bedrag van:	Bedrag in Guldens		Posten	
	Inleg	Terugbetaling	Inleg	Terugbetaling
beneden f 100.000	1.673	3.757	19	29
f 100.000—, 500.000	127.405	202.189	1.903	1.081
„ 500.000—, 1.000.000	150.028	172.159	1.858	1.156
„ 1.000.000—, 2.000.000	446.840	443.707	4.053	2.574
„ 2.000.000—, 4.000.000	178.679	284.288	2.039	1.582
„ 4.000.000—, 7.000.000	597.878	626.162	6.779	4.604
boven „ 7.000.000	1.237.293	1.133.311	24.354	13.214
Totaal ..	2.739.796	2.865.573	41.005	24.240
Totaal April 1916	2.104.763	3.247.959	35.575	25.538
„ „ 1915	1.669.040	1.935.711	29.293	19.875
	April.....	1917	1916	1915
Uitgegeven nieuwe boekjes	2358	1939	3024	
Geheel afbetaalde boekjes..	2289	1589	2387	

Overzicht van inleg en terugbetaling bij de Rijkspostspaarbank.

	1917	1916	1915
APRIL			
Inlagen	f 6.095.646	f 4.763.365	f 4.740.015
Terugbetalingen ..	„ 6.934.811	„ 7.533.077	„ 5.004.514
Tegoeed der inleggers op ultimo	„ 206.805.051	„ 190.204.627	„ 174.081.459
Nom. bedr. der uitst. staatsschuldboekjes op ultimo	„ 27.120.200	„ 25.795.550	„ 24.273.650
Spaarbankboekjes:			
Aantal nieuw uitgegeven	7.749	6.646	6.733
Aantal geheel afbetaald	8.609	8.625	7.278
Aantal uitstaande op ultimo	1.739.625	1.703.434	1.674.428

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

I. BANKDISCONTO'S.

	26 Mei 1917	20 Juli 1914
Ned. (Disc. Wissels. 4 1/2 sedert 1 Juli '15		3 1/2 sedert 23 Mrt. '14
Bank (Bel. Binn. Eff. 4 1/2 " 1 " '15		4 " 23 " '14
Vrsch. in R.C. 5 1/2 " 19 Aug. '14		5 " 23 " '14
Bank van Engeland 5 " 6 Apr. '17		3 " 29 Jan. '14
Duitsche Rijksbank 5 " 23 Dec. '14		4 " 5 Febr. '14
Bank van Frankrijk 5 " 20 Aug. '14		3 1/2 " 29 Jan. '14
Oostenr. Hong. Bk. 5 " 10 Apr. '15		4 " 12 Mrt. '14
Russische Staatsbk. 6 " 27 Juli '14		5 " 1 Apr. '14
Nat. Bank v. Denem. 5 " 10 " '15		5 " 6 Febr. '14
Zweedsche Rijksbk. 5 1/2 " 9 Nov. '16		4 1/2 " 6 " '14
Zwitserse Nat. Bk. 4 1/2 " 2 Jan. '15		3 1/2 " 19 " '14
Bank van Italië .. 5 " 1 Juni '16		5 " 9 Mei '14
Feder. Res. Bk. N.Y. 3—4 1/2		—
Javasche Bank.... 3 1/2 " 1 Aug. '09		3 1/2 " 1 Aug. '09

II. OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen Part. disconto	Berlijn Part. disconto	Parijs Part. disc.	N. York Call- money
	Part. disconto	Proton- gatie				
26 Mei '17	2-2 1/8 ¹⁾	2 1)	4 2/8	4-5/8	—	2 3/4-3 ¹⁾
21-26 " '17	2-2 1/4	2-2 1/2	4 2/8	4-5/8	—	2-3 1/4
14-19 " '17	2-2 1/4	2 1/4	4 3/8-3/4	4-5/8	—	2-3
7-12 " '17	2-2 1/4	2 1/4-2 1/2	4 3/4	4-5/8	—	1 3/4-3 1/2
22-27 Mei '16	1 3/4-2 1/4	2 1/4-3/4	4 9/10	4 1/4-5/8	—	2-1/2
25-29 Mei '15	3 3/8	3 1/4-1/2	2 7/8-7/8	—	—	1 7/8
20-24 Jul. '14	3 1/8-3/16	2 1/4-3/4	2 1/4-3/4	2 1/8-1/2	2 3/4	1 3/4-2 1/2

1) Noteering van 25 Mei 1917.

WISSELKOERSEN.

I. KOERSEN IN NEDERLAND.

Voor Londen, Berlijn en Parijs worden voorloopig ook de dagelijksche noteeringen te Amsterdam opgenomen. De dagelijksche koersen op New York, alsmede de laagste en hoogste der week zijn aan particuliere opgaven ontleend.

Data	Londen	Berlijn	Parijs	New York
21 Mei 1917 ..	11.53 1/2	36.87 1/2	42.30	2.42 1/4
22 " 1917 ..	11.52 1/2	36.87 1/2	42.25	2.42
23 " 1917 ..	11.52 1/2	36.80	42.20	2.41 7/8
24 " 1917 ..	11.53	36.92 1/2	42.30	2.42 1/2
25 " 1917 ..	11.55 1/2	36.80	42.40	2.42 1/2
26 " 1917 ..	—	—	—	2.42 1/2
Laagste der week	11.44	36.70	42.—	2.41 7/8
Hoogste " "	11.55 3/4	37.10	42.45	2.42 1/2
19 Mei 1917 ..	11.52	36.97 1/2	42.40	2.42
12 " 1917 ..	11.62 1/4	37.42 1/2	42.75	2.44
Muntpariteit ..	12.10 3/8	59.26	48.—	2.48 3/4

Data	Zwitser- land	Weenen	Kopen- hagen	Stock- holm	Batavia telegrafisch
26 Mei 1917	48.05	23.47 1/2	69.82 1/2	72.92 1/2	99 3/4-100 1/2
Laagste d. w.	47.40	23.30	69.40	72.45	—
Hoogste " "	48.07 1/2	23.50	69.90	73.—	—
19 Mei 1917	47.55	23.42 1/2	69.75	72.87 1/2	99 3/4-100 1/2
12 " 1917	47.85	23.57 1/2	69.67 1/2	72.75	99 3/4-100 1/2
Muntpariteit	48.—	50.41	66.67	66.67	100

OVERZICHT.

Het op den eersten beursdag van deze berichtsperiode ingetreden herstel na de in het vorig overzicht vermelde algemeene daling, heeft zich met name voor de koersen der Entente en der neutrale landen kunnen handhaven.

Londen, dat Maandag zelfs voor 11,44 werd verhandeld, bleef verder gevraagd en kon op 11,55 1/2 de week uitgaan. In verband hiermede was ook Parijs beter; aanvankelijk gedaan à 42,05, was er op den laatsten dag vraag voor 42,40. Ook New York vaster; voor 242 3/4 kwamen in het laatst der week transactie's tot stand. Zwitserland verbeterde zich van 47,45 tot 48,05. Ook voor Kopenhagen en Stockholm bleef goede vraag bestaan en de noteeringen konden zich verbeteren van 69,50—80 en 72,55—90. Kristiania daarentegen eerder aangeboden; van 71,55 liep de koers terug tot circa 71,20. De koersen van de Centrale landen varieerden slechts weinig. Waren er op den eersten dag Marken verhandeld à 36,77 1/2, in het midden der week liep de koers, op eenige meerdere vraag naar aanleiding van vermeende politieke berichten, naar de 37. Slechts zeer kort heeft deze stijging geduurd; weldra was er weder flink aanbod en de slotnoteering kwam weder op 36,77 1/2. Weenen 23,40—45; eerder gevraagd. Roebels nog steeds flauw plm. 67 1/4. Spanje was op het laatst plotseling beduidend vaster plm. 54,15. Ook Buenos Aires noteerde beter.

De Indische banken zijn er toe overgegaan hun koers voor afgiften op Indië te verhoogen.

II. KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Londen (in \$ per £)	Zicht Parijs (in frs. p. \$)	Zicht Berlijn (in cents p. Rm. 4)	Zicht Amsterd. (in cents per gld.)
26 Mei 1917	4.76.45	5.72 3/4	nom.	41 1/4
Laagste d. week..	4.76.45	5.72 1/2	—	41
Hoogste " " ..	4.76.45	5.74	—	41 1/4
19 Mei 1917	4.76.45	5.73	nom.	41
12 " 1917	4.76.50	5.72 1/2	nom.	40 7/8
Muntpariteit....	4.86.67	5.18 1/4	95 1/4	40 3/16

III. KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings- eenheden	27 April 1917	2 Mei 1917	Tijdperk 3 Mei—15 Mei		15 Mei 1917
				Langste	Hoogste	
Alexandrië..	Piast. p. £	97 7/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16
B. Aires	d.p.gd.pes.	49 3/16	49 1/8	49	49 7/8	49 9/16
Calcutta	sh/d.p.rup.	1/4 9/16	1/4 9/16	1/4 1/4	1/4 1/16	1/4 9/16
Hongkong ..	id. p. \$	2/4 1/2	2/4 3/8	2/4 1/2	2/4 3/4	2/4 3/8
Lissabon	d.p.escudo	31 1/8	31 1/8	30 3/4	31 1/2	31 1/8
Madrid	Peset. p. £	21.80	21.57 1/2	21.40	21.70	21.59
Montevideo ..	d.p.peso	54 7/16	54 1/2	54 1/2	55 1/4	55 1/4
Montreal....	\$ per £	4.78 1/2	4.78 1/2	4.78	4.79	4.78 3/8
Petrograd ..	R. p. £ 10	167 3/4	170	169 1/2	186	171 7/8
R.d.Janeiro 1)	d.p.milr.	12 1/2	13 1/8	13 1/16	13 3/4	13 7/16
Rome	Lires p. £	32.87	33.22 1/2	33.22	33.70	33.41
Shanghai ..	sh/d.p.tael	3/8 1/4	3/8 3/4	3/8 1/4	3/8 3/4	3/8 1/2
Singapore ..	id. p. \$	2/4 3/16	2/4 3/16	2/4 1/8	2/4 3/16	2/4 3/16
Valparaiso 1)	d.p.pap.p.	10 31/32	11 7/16	11 11/32	11 29/32	11 29/32
Yokohama ..	sh/d.p.yen	2/1 5/8	2/1 5/8	2/1 7/16	2/1 18/16	2/1 5/8

1) Noteeringen op 90 dagen.

GOUDE EN ZILVER.

GOUDBEWEGING BIJ DE BANK VAN ENGELAND.

Sedert begin Augustus 1916 worden de dagelijksche ontvangsten en onttrekkingen van goud door de Bank van Engeland tijdelijk niet bekend gemaakt.

ZILVER.

Noteering te Londen.		te New York.
26 Mei 1917.....	37 7/8	74 3/8
19 " 1917.....	37 3/8	74 5/8
12 " 1917.....	38	74 7/8
5 " 1917.....	38	74 7/8
28 April 1917.....	37 3/16	74
27 Mei 1916.....	34 1/16	71 1/8
29 Mei 1915.....	23 5/16	49 1/4
20 Juli 1914.....	24 15/16	54 1/8

SURINAAMSCH BANK.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden guldens.)

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Disconto's	Div. reke- ningen ¹⁾
24 Maart 1917 ..	762	1.043	1.104	939	360
17 " 1917 ..	750	1.053	1.048	939	281
10 " 1917 ..	737	1.083	1.002	940	265
3 " 1917 ..	735	1.090	969	948	259
25 Maart 1916 ..	970	895	835	928	560
27 Maart 1915 ..	1.259	990	1.331	821	646
25 Juli 1914 ..	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitpost der activa.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

I. BANK VAN ENGELAND.

WEEKSTAAT VAN 9 MEI 1917.

ISSUE DEPARTMENT.

Notes issued.. £ 71.226.985	Government Debt £ 11.015.100
	Other securities,, 7.434.900
	Gold coin and bullion....,, 52.776.985
£ 71.226.985	£ 71.226.985

BANKING DEPARTMENT.

Capital..... £ 14.553.000	Government securities.. £ 45.049.406
Rest.....,, 3.135.107	Other securities,, 111.479.848
Public deposits,, 54.172.724	Notes.....,, 32.502.830
Other deposits,, 119.375.972	Gold and silver coin.....,, 2.242.626
Seven-day and other bills...,, 37.907	
£ 191.274.710	£ 191.274.710

Door het uitblijven der Engelsche bladen konden de cijfers van de twee laatste weekstaten hierboven niet worden opgenomen.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Onderstaand overzicht bevat tevens de cijfers der door de Regeering uitgegeven currency notes van 1 £ en 10 sh. met het bedrag der gouddekking en der tot dekking aangewezen Government securities. De publicatie dezer cijfers geschiedt sedert 26 Augustus 1914.

(In duizenden p. st.)

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
23 Mei 1917	55.076	38.696	***	***	***
16 " 1917	54.841	38.514	***	***	***
9 " 1917	55.020	38.724	154.696	28.500	123.279
2 " 1917	55.075	38.850	154.368	28.500	122.637
24 Mei 1916	60.032	34.743	117.526	28.500	83.775
26 Mei 1915	61.738	32.947	45.160	28.500	9.586
22 Juli 1914	40.164	29.317

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Re-serve	Dek- kings- percen- tage ¹⁾
23 Mei '17	45.044	117.611	47.120	131.604	34.830	19,50
16 " '17	44.963	108.231	52.996	118.231	34.776	20,43
9 " '17	45.049	111.480	54.173	119.376	34.745	20,02
2 " '17	45.025	114.093	47.226	128.859	34.676	19,69
24 Mei '16	33.187	76.445	81.405	54.251	43.739	32 1/4
26 Mei '15	51.043	139.290	132.089	87.742	47.241	21 1/2
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 3/8

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

II. DUITSCHE RIJKBANK.

STAAT VAN 23 MEI 1917.

De biljetten zijn sedert den oorlog niet inwisselbaar.

Metallbestand	Mk. 2.561.582.000
davon Goldbestand	" 2.533.168.000
Reichs- und Darlehenskassenscheine.....	" 522.360.000
Noten anderer Banken	" 7.063.000
Wechsel	" 9.220.050.000
Lombardforderungen	" 9.886.000
Effekten.....	" 108.078.000
Sonstige Aktiva	" 1.047.569.000
Grundkapital.....	" 180.000.000
Reservefonds.....	" 90.137.000
Notenumlauf.....	" 8.132.076.000
Sonstige täglich fällige Verbindlichkeiten..	" 4.640.678.000
Sonstige Passiva	" 433.697.000

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Onderstaand overzicht bevat tevens het cijfer der uitgegeven Darlehenskassenscheine. De Scheine, welke niet in kas zijn bij de Reichsbank, circuleeren grootendeels onder het publiek. De Darlehenskassen zijn ingesteld op 11 Augustus 1914.

(In duizenden Mark)

Data	Metaal	Daarvan Goud	Kassen- scheine	Circu- latie	Dek- kings- percen- tage ¹⁾
23 Mei 1917	2.561.582	2.533.168	522.360	8.132.076	38
15 " 1917	2.554.842	2.533.093	459.962	8.206.299	37
7 " 1917	2.550.502	2.532.916	469.176	8.303.592	36
30 April 1917	2.549.222	2.532.548	509.203	8.315.403	37
23 Mei 1916	2.503.032	2.463.392	527.547	6.443.316	47
22 Mei 1915	2.428.377	2.378.360	524.689	5.142.718	57
23 Juli 1914	1.691.669	1.356.857	65.479	1.890.895	93

¹⁾ Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Crt.	Darlehenskassenscheine	
			Totaal uitge- geven	In kas bij de Reichs- bank
23 Mei 1917	9.220.050	4.640.678	4.573.700	504.500
15 " 1917	9.277.793	4.592.682	4.512.900	444.300
7 " 1917	8.710.561	3.952.098	4.512.100	454.500
30 April 1917	8.714.760	3.970.984	4.512.400	494.000
23 Mei 1916	5.266.386	1.775.453	1.716.700	483.100
22 Mei 1915	3.982.113	1.548.939	1.188.000	494.000
23 Juli 1914	750.892	943.964

III. BANK VAN FRANKRIJK.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Van 6 Aug. 1914 tot 28 Jan. 1915 werden geen staten gepubliceerd. De met * geteekende posten komen eerst sedert 28 Jan. 1915 in den weekstaat voor. De biljetten zijn sedert den oorlog niet inwisselbaar.

(In duizenden francs.)

Data	Goud	Waarvan in het Buitenland	Zilver	* Te goed in het Buitenland	* Buit.gew. voorsch. a/d. Staat
24 Mei '17	5.269.156	2.033.740	257.493	660.437	10.400.000
17 " '17	5.264.420	1.948.706	257.232	760.437	10.300.000
10 " '17	5.258.602	1.948.706	257.074	761.170	10.100.000
3 " '17	5.251.443	1.948.706	256.734	864.310	9.900.000
25 Mei '16	4.731.513	—	352.436	758.970	7.500.000
27 Mei '15	3.913.407	—	375.338	823.194	5.500.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data als boven.	Wissels	* Uitge- stelde Wissels	Belee- ning	Bankbil- jetten	Rek. Crt. Parti- culieren.	Rek. Crt. Staat
483.356	1.234.245	1.129.851	19.344.045	2.511.567	67.830	
545.625	1.240.905	1.139.976	19.275.171	2.518.154	31.756	
644.638	1.249.616	1.130.383	19.183.388	2.455.479	70.655	
421.811	1.532.093	1.211.840	15.434.971	2.109.144	105.706	
243.535	2.423.248	639.552	11.827.869	2.201.045	75.074	
1.541.080	—	769.400	5.911.910	942.570	400.560	

IV. RUSSISCHE STAATSBANK.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

De post „Schatkistbiljetten” komt eerst sedert 14 November 1914 n. st. in den weekstaat voor. De biljetten zijn niet inwisselbaar.

(In miljoenen Roebel).

Data n. st.	Goud	Tegoe <i>d</i> i <i>h</i> bui- tenland	Zil- ver	Schat- kistbil- jetten	Dis- conto's en beleen- ingen	Circu- latie	Rek. Cour- rant
14 Mei '17	1.478	2.119	119	9.101	1.014	11.457	2.376
6 „ '17	1.480	2.119	123	9.243	964	11.316	2.598
29 Apr. '17	1.480	2.119	122	9.373	939	11.187	2.669
21 „ '17	1.477	2.119	123	9.487	1.007	11.154	3.425
14 Mei '16	1.631	1.224	62	3.647	1.036	6.213	1.825
14 Mei '15	1.571	139	55	1.490	866	3.362	1.374
21 Juli '14	1.601	144	74	757	1.634	1.099

V. BELGIE.

Van de Nationale Bank van België, die haar goudvoorraad naar Londen heeft overgebracht, zijn sedert 6 Augustus 1914 geen weekstaten openbaar gemaakt.

De Société Générale de Belgique is einde 1914 met de functie van circulatiebank belast. Het Notendepartement dezer bank publiceert wekelijks verkorte balansen. De biljetten zijn niet inwisselbaar.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden francs.)

Data	Metaal incl. buitel. saldi	Beleen. van buitel. vorder.	Beleen. van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleen.	Circu- latie.	Rek. Crt. saldi.
24 Mei 1917	381.754	87.543	480.000	73.042	913.401	99.173
17 „ 1917	382.262	87.368	480.000	76.828	917.730	98.999
11 „ 1917	380.244	87.057	480.000	76.497	916.205	97.891
4 „ 1917	379.991	86.757	480.000	70.483	914.219	92.599
23 Mei 1916	246.603	61.366	480.000	61.910	700.075	148.207
27 Mei 1915	62.680	8.106	240.000	22.014	251.472	82.298

VI. VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

In werking getreden op 16 November 1914.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden dollars.)

Data	Goud	Zilver	Wissels	Deposito's	Circu- latie	Dekkings- Percen- tage ¹⁾
6 Apr. '17	565.102	19.110	100.663	804.680	14.295	73
30 Mrt. '17	577.378	9.282	104.579	740.978	15.941	79,9
23 „ '17	562.536	10.665	106.271	730.819	16.725	79
16 „ '17	559.318	16.176	114.236	744.698	19.444	77
7 Apr. '16	327.338	11.600	64.384	460.513	10.751	71
9 Apr. '15	239.540	30.018	35.251	294.042	10.449	80

¹⁾ Gouddekking van deposito's en circulatie na aftrek van de posten tusschen de banken onderling.

VEREENIGDE NEW YORKSCHE BANKEN EN TRUST
MAATSCHAPPIJEN.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(Gemiddelden in duizenden dollars.)

Data	Reserve	Deposito's	Circulatie	Beleeningen en disconto's	Surplus Reserve
26 Mei '17	762.210	3.833.540	28.790	3.670.020	133.880
19 „ '17	763.440	3.776.310	28.690	3.621.400	146.630
12 „ '17	737.220	3.849.510	28.740	3.581.170	123.980
5 „ '17	701.150	3.806.720	28.770	3.624.980	79.600
27 Mei '16	646.480	3.526.940	31.540	3.396.590	67.730
29 Mei '15	587.050	2.474.390	37.880	2.427.350	182.270
25 Juli '14	467.880	1.958.320	41.730	2.057.570	26.170 ¹⁾

¹⁾ Op basis van 25 % van alle deposito's.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 28 Mei 1917.

Meer en meer begint de invloed van het toetreden der Vereenigde Staten tot den oorlog merkbaar te worden, al zijn ook de directe resultaten van dit optreden op militair terrein tot op heden uitgebleven.

In de afgelopen week werd bericht, dat de Vereenigde Staten opnieuw een bedrag van \$ 75 miljoen aan Engeland hebben geleend, waardoor het totaal der Amerikaansche leeningen aan dit land thans \$ 400 miljoen komt te bedragen. Voorts ontving Italië \$ 75 miljoen van de Vereenigde Staten, als deel van de leening van \$ 100 miljoen, die het land kortelings werden toegestaan. En dat Amerika ook op industrieel terrein niet stil staat, daarop wijst wel het bericht, dat dezer dagen uit Londen inkwam, volgens hetwelk door het imperiale oorlogskabinet werd besloten, dat het met het oog op het toetreden van Amerika tot den oorlog niet meer noodig was voort te gaan met den reeds aangevangen bouw eener groote fabriek van ontplofingsmiddelen in de nabijheid van Bristol, doch dat last werd gegeven om den bouw te staken. Behalve dezen materielen steun heeft Amerika's partijkiezen vooral moreele beteekenis, in het bijzonder ten aanzien van de houding van Zuid-Amerika. Dáár, zoo-
wel als in het Noorden, zijn de Vereenigde Staten de toonaangevers op velerlei gebied en uit het afbreken der diplomatieke betrekkingen tot Duitschland van verschillende kleine staten aldaar heeft men reeds den invloed der Vereenigde Staten kunnen afleiden.

Volgens de laatste berichten zal het Braziliaansche Congres thans, na het afbreken der diplomatieke betrekkingen, nog een stap verder gaan en zich, de neutraliteit opgevend, bij Duitschland's vijanden scharen. Gezien den grooten omvang der Deutsche belangen in Brazilië is deze verdere uitbreiding van den krijg voor Duitschland allerminst van belang ontbloot. Vóór den oorlog toch, onderhield Duitschland met Brazilië zeer levendige handelsbetrekkingen, welke gesteund en verlevendigd werden door de nederzettingen der groote Deutsche overzeesche banken. Duitsch kapitaal vond daardoor op verschillend gebied in Brazilië plaatsing (cultures, scheepvaart etc.) en de groote Deutsche koopsteden aan Noord- en Oostzee stonden in levendig handelsverkeer met het land. Daarenboven hadden bij het uitbreken van den oorlog verscheidene Deutsche schepen een schuilplaats gevonden in de Braziliaansche wateren en het is wel niet te verwachten dat Brazilië, nu op de vrachtenmarkt een zoo belangrijk tekort aan tonnenmaat heerscht, een tekort dat door den onderzeeëroorlog sneller wordt vergroot dan het, althans tot dusverre, door nieuwen aanbouw kan worden aangevuld, de gelegenheid om uit deze omstandigheden omstandigheden voordeel te trekken ongebruikt zal laten voorbijgaan, en die schepen ongemoeid in de havens zal laten liggen. Door zijn partijkiezen komt nu Brazilië ook bij de vredesonderhandelingen aan de groene tafel te zitten om zijne belangen tegenover Duitschland te verdedigen, zoodat de oorlogsverklaring, die zich wel niet lang meer zal laten wachten, wellicht zal blijken van groote beteekenis voor de toekomst van het land te zijn geweest.

Dat de Vereenigde Staten ook verder als pleitbezorger voor de Geallieerden in Zuid-Amerika optreden zou men mogen besluiten uit de berichten, die ons in de afgelopen week uit Argentinië hebben bereikt. Naar men weet, heeft ook Argentinië een slechten graanoogst, zoodat de uitvoer der belangrijke hoeveelheden broodgranen, welke in andere jaren verscheept worden, niet zal kunnen plaats hebben, ja zelfs een uitvoerverbod voor tarwe moest worden uitgevaardigd. Thans schijnt het, dat de Vereenigde Staten, welker eigen oogst ook onder het middelmatige is, Argentinië door beperking van kolenaanvoer willen dwingen nochtans tot uitvoer van tarwe ten behoeve der Geallieerden over te gaan. Onwaarschijnlijk is het niet, dat deze stap zou gaan leiden tot een verdere beïnvloeding van Argentinië om eveneens aan de zijde der Geallieerden te komen en, mocht dit belangrijkste Zuid-Amerikaansche land ook partij kiezen, dan lijdt het wel geen twijfel of er zullen nog meer Zuid-Amerikaansche Staten aan de zijde der Entente in den oorlog gaan. Intusschen zal dit uit de besluiten der in Juli a.s. te houden conferentie van Midden- en Zuid-Amerikaansche Staten moeten blijken.

Nu men het gevaar van het bewerken van een „ontijdigen vrede” door Rusland geweken acht, heeft men zich in Wallstreet in de afgelopen week weder met vernieuwde belangstelling naar oorlogsfondsen gewend. Nu de kans op een spoedigen vrede verkeken schijnt, enerzijds door den Geallieerden intimidatie van de Russische regering, anderzijds door het partij kiezen van steeds meer lan-

GOEDERENHANDEL. GRANEN.

29 Mei 1917.

Tarwe. In de afgelopen week hebben de graanprijzen aan de Amerikaansche markten de dalende beweging, die reeds eenige dagen eerder een aanvang had genomen, verder voortgezet. Nog steeds worden te Chicago nog geene noteeringen voor de graansoorten van den ouden oogst gepubliceerd, blijkbaar op aandringen der Regeering. In hoeverre ook de prijsdaling der op den nieuwen oogst gebaseerde termijnen beïnvloed wordt door regeeringsinmenging, is uit de ons bereikende berichten niet op te maken. Daarin vinden wij vooral nadruk gelegd op de verbetering van de oogstvooruitzichten en goede verwachtingen van de zomertarwe, waarvan echter eerst zeer onlangs de uitzaai is voltooid, zoodat over de opbrengst nog niet veel valt te zeggen. Wel hoort men reeds van schattingen van den gecombineerden oogst van zomer- en wintertarwe in de Vereenigde Staten, welke de opbrengst van het vorige jaar overtreffen, doch hier is waarschijnlijk tot zekere hoogte de wensch de vader der gedachte. De tijd voor ernstige schattingen is nog niet gekomen. Het schijnt echter een feit te zijn, dat de vooruitzichten door gunstig weder en grooten uitzaai van zomertarwe vooral in Canada beter worden en de prijsdaling is van flinke beteekenis. Zij werd vertraagd door verdere vermindering der reeds zeer kleine oude voorraden, die, ofschoon door het staken der prijsnoteeringen de omvang der schaarschte zeer moeilijk is na te gaan, niet aan de vraag kunnen voldoen. De zichtbare voorraad in de Vereenigde Staten bedroeg op 28 Mei vrijwel precies de helft van dien voorraad op 29 Mei 1916, terwijl de verhouding in Canada slechts weinig beter was. Wanneer dus de onzichtbare voorraden niet onevenredig groot zijn, hetgeen bij de tegenwoordige hoge prijzen, die houders tot verkoopen aansporen, nauwelijks te verwachten is, dan staat meer en meer vast, dat voor het volgende seizoen slechts met een kleinen ouden voorraad mag worden gerekend. De uitslag van de nieuwe tarweoogsten in de Vereenigde Staten en Canada wordt dus dit jaar voor Europa van nog veel grooter beteekenis dan in 1916, toen het vorige seizoen een groot overschot had overgelaten. De verschepingen in de week van 21 tot 28 Mei van tarwe uit de Vereenigde Staten waren van flinken omvang en kwamen de cijfers van het vorige jaar meer nabij dan in geruimen tijd het geval was geweest. De prijzen van tarwe per Juli en September te Chicago zijn na de dalingen der laatste dagen weder bijna aangekomen op het niveau van half April vóór

de laatste enorme prijsstijgingen. Op 28 Mei sloot de Juli-termijn op 205 cent per bushel, na op 14 Mei 275 cent te hebben bereikt, terwijl September-tarwe daalde tot 183 cent, tegen 245 cent op 14 Mei. In Argentinië bleef de markt vast, doch verschepingen hebben daar opgehouden wegens uitvoerverbod en de prijzen zijn dus van weinig beteekenis.

Maïs. Deze graansoort heeft zich aan de Noord-Amerikaansche markten in dezelfde richting bewogen als tarwe, ofschoon de prijsveranderingen zich binnen engere grenzen bewogen. Telkens is in de Noord-Amerikaansche berichten sprake van eene zeer groote bezaaide oppervlakte en eene zeer hooge opbrengstraming. Voor eene ernstige raming is de tijd echter, evenals voor tarwe, nog niet gekomen en veel hangt nog van de zomermaanden af. Ook van maïs is de zichtbare voorraad klein en weder sterk geslonken, doch daar maïs in Amerika voor een zeer groot gedeelte op de boerderij zelve wordt gebruikt, geeft het cijfer van den zichtbaren voorraad, hetwelk de hoeveelheid op de boerderijen aanwezig, niet bevat, geen betrouwbaar idee van de beschikbare hoeveelheid. De verschepingen waren in tegenstelling met tarwe zeer bescheiden, welk feit tot de prijsdaling heeft meegewerkt. Na de daling der laatste dagen is ook maïs per Juli en September nu te Chicago weder op ongeveer dezelfde hoogte aangekomen als in midden April. De Mei-noteering blijft ook van dit artikel nog achterwege. In Argentinië bleef maïs vast en gedurende de week zijn de prijzen nog vrij aanmerkelijk gestegen, ondanks het groote gebrek aan scheepsruimte. De geringe opbrengst van den nieuwen maïsogst is echter aanleiding, dat de beperkte verschepingen den prijs niet doen dalen, ofschoon van den ouden oogst nog een flink overschot aanwezig is. In Engeland wordt het gebrek aan maïs meer en meer gevoeld, vooral nu maïsbloem door vermenging met tarwebloem meer en meer als menscheijk voedsel wordt gebruikt. Sedert de exploitatie der Britsche tarwemolens door de Regeering is overgenomen, wordt niet meer aan de fabrikanten overgelaten, welke graansoort (maïs, gerst, haver of rijst en zelfs Chineesche paardeboben) door hen zal worden vermalen ter vermenging met de tarwebloem. Sedert eenigen tijd wordt nu die graansoort daarvoor gebruikt, waarvan de grootste voorraad aanwezig is en waarvan zich de grootste hoeveelheden in de nabijheid der fabriek bevinden. Niet slechts wordt daardoor het spoorwegvervoer beperkt, doch er kan beter worden gewaakt tegen te sterk verbruik van eene bepaalde graansoort en te groote schaarschte daarvan voor andere doeleinden, voornamelijk veevoeder. Vooral van gerst dreigde een ware voedernood te ontstaan.

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Ayres *)		
	Tarwe Juli	Maïs Juli	Haver Juli	Tarwe Juni	Maïs Juni	Lijnzaad Juni
28 Mei '17	205	141 1/4	59	17,90	12,05	26,—
21 „ '17	233	154 3/4	66 1/2	17,60 *)	11,85 *)	25,90 *)
29 Mei '18	107 7/8	69 1/2	40 1/8	7,15	4,05	11,05
28 Mei '15	126 5/8	76 5/8	50	13,45	5,15	12,—
28 Mei '14	86 3/4	67 3/4	39 3/8	9,25 4)	5,20 4)	13,05 4)
20 Juli '14	82 1)	56 3/8 1)	36 1/2 1)	9,40 3)	5,38 3)	13,70 3)

1) per Dec. 2) per Sept. 3) per Mei. 4) per Juli.

*) De noteeringen van Buenos Ayres zijn van 18 en 26 Mei.

Loco-prijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten.	29 Mei 1917	21 Mei 1917	29 Mei 1916
Tarwe	588,— ¹⁾	588,— ¹⁾	368,— ¹⁾
Rogge (No. 2 Western) ..	nom.	nom.	nom.
Maïs (La Plata)	345,— ¹⁾	345,— ¹⁾	255,— ¹⁾
Gerst (46 lb. feeding)....	345,— ¹⁾	345,— ¹⁾	363,—
Haver (38 lb. white clipped)	20,— ¹⁾	20,— ¹⁾	16,80
Lijnkoeken (Noord-Ame- rika van La Plata-zaad)	200,— ¹⁾	200,— ¹⁾	nom.
Lijnzaad (La Plata).....	nom.	nom.	470,—

1) Regeeringsprijs.

AANVOEREN in tons van 1000 K.G. voor verbruik in Nederland.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam 1)			Totaal	
	20-26 Mei 1917	Sedert 1 Jan. 1917	Overeenk. tijdvak 1916	20-26 Mei 1917	Sedert 1 Jan. 1917	Overeenk. tijdvak 1916	1917	1916
Tarwe.....	35.872	173.894	251.147	7.285	24.018	4.685	197.912	255.832
Rogge	—	8.465	12.027	—	—	—	8.465	12.027
Boekweit	—	2.314	5.539	—	—	500	2.314	6.039
Maïs	500	78.141	88.332	—	54.349	54.930	132.490	143.062
Gerst	—	22.949	41.019	—	9.563	4.549	32.512	45.568
Haver	—	10.025	22.385	—	15.042	4.218	25.067	26.603
Lijnzaad	—	8.322	41.996	—	7.560	32.790	15.882	74.786
Lijnkoek.....	—	19.432	74.900	—	20.576	4.165	40.008	79.065
Tarwemeel	1.697	7.940	1.085	1.077	1.272	—	9.212	1.085

AANVOEREN in tons van 1000 K.G. voor België.

Tarwe.....	—	113.032	290.796	—	—	—	113.032	290.796
Maïs	—	7.479	46.697	—	—	—	7.479	46.697

Gerst. Op het hoogere prijsniveau der laatste weken is het aanbod van gerst, vooral voedergerst, in de Vereenigde Staten weder toegenomen en de zaken voor export naar Europa zijn weder van grooteren omvang.

Buitenlandsche granen in Nederland.

Van de in Maart uitgevaren Nederlandsche schepen zijn in de afgelopen week weder een aantal in onze havens aangekomen, beladen met graan vooral tarwe en tarwebloem uit Noord-Amerika, waardoor de tarwevoorraad weder is toegenomen. Nu ook voor de in ons land voor uitvaren gereed liggende stoomschepen met de Britsche Regeering overeenstemming is bereikt omtrent het uitvaren via Halifax voor het halen van nieuwe graanladings, ziet de toestand voor ons land er weder wat minder verontrustend uit. Wel is veevoeder nog steeds zeer schaarsch, omdat in den laatsten tijd in de eerste plaats tarwe is aangevoerd, doch de nu volgende verschepingen zullen ook uit gerst, maïs en haver bestaan en de Regeering heeft voor het eerst sedert Januari weder bekend gemaakt, dat zij in deze week voor de kort vóór en gedurende de Pinksterdagen naar Amerika uitgevaren schepen ladingen veevoeder wenscht aan te koop.

METALEN.

Loco-Noteringen te Londen:

Data	IJzer Clev. No. 3	Koper Standard	Tin	Lood	Zink
25 Mei 1917..	nom.	130.-/-	253.17/6	30.10/-	—
18 „ 1917..	nom.	130.-/-	250.7/6	30.10/-	—
26 Mei 1916..	95/-	121.-/-	193.-/-	31.10/-	90.-/-
28 Mei 1915..	65/3	78.15/-	163.-/-	20.5/-	88.-/-
20 Juli 1914..	51/4	61.-/-	145.15/-	19.-/-	21.10/-

KATOEN.

Noteeringen voor Loco-Katoen.

(Middling Uplands.)

	25 Mei '17	18 Mei '17	11 Mei '17	25 Mei '16	25 Mei '15
New York	21,95 c	20,80 c	19,80 c	12,90 c	—, — c
Liverpool	13,40 d	13,26 d	12,80 d	8,53 d	5,14 d

Ontvangsten in, en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizenttallen balen.)

	1 Aug. '16 tot 11 Mei '17	Overeenkomstige perioden	
		1915—'16	1914—'15
Ontvangsten Gulf-Havens..	4734	4391	6676
„ Atlant. Havens	1892	2364	3524
Uitvoer naar Gr. Britannië	2326	2200	3436
„ „ 't Vasteland.	1956	2086	3756
„ „ Japan etc...	464	383	423

Voorraden in duizenttallen	11 Mei '17	11 Mei '16	11 Mei '15
Amerik. havens.....	933	1170	1241
Binnenland.....	850	750	649
New York.....	67	231	229
New Orleans.....	168	298	294
Liverpool.....	607	732	1553

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons,
Manchester dd. 2 Mei 1917.

Sedert ons laatste bericht zijn katoenprijzen weer geregeld gestegen, en noteert Middling Amerikaansche katoen thans 13 pence. Voorraden, zoowel hier als in Amerika zijn zoo klein, dat elke verbetering van de vraag een prijsverhoging ten gevolge heeft. De statistische positie wordt nog versterkt door de verliezen op zee en verder door de kans, dat de consumptie in Amerika nog verder zal toenemen door de behoeften van het leger. Voorraden van Medium kwaliteiten in Liverpool zijn reeds schaarsch en de aanvoeren blijven klein. Zoowel Miss Giles als Norden & Co. verwachten een vermindering in de aanplant van ruim 2 pCt. en hoewel de oogstberichten niet ongunstig luiden, is er toch weinig prijsverschil tusschen de nieuwe en de oude oogst en zijn zelfs nieuwe oogstposities in verhouding meer gestegen. De positie van Egyptische katoen blijft onveranderd en zaken daarin zijn van weinig beteekenis.

De vraag naar Amerikaansche garens schijnt wel iets te zijn verbeterd en wanneer men maar meer vertrouwen had

in de tegenwoordige kostprijzen, zou de stemming zeker nog beter zijn. Op deze enorm hooge prijzen koopen fabrikanen echter niet meer dan zij direct noodig hebben, terwijl ook voor voorraden, tenzij tegen abnormaal lage prijzen, weinig belangstelling bestaat. De dagelijksche beurs-rapporten geven meestal kleine verkoopen aan, maar er staan reeds zeer veel spindles stil en daar de waarschijnlijkheid bestaat, dat dit aantal nog verder zal toenemen, zijn spinners zeer vasthoudend gestemd en vertoonen deze weinig neiging om lang vooruit te koopen. De exportvraag blijft goed en zoowel in enkele als getwijnde garens is nog al wat gedaan, vooral voor Frankrijk. Zaken in cops voor Holland staan vrijwel geheel stil, tengevolge van de scheepvaart-moeilijkheden, doch van de markten, waar deze moeilijkheden minder groot zijn, komen nog geregeld orders binnen. Egyptische garens zijn gedurende April meer dan een penny per pond gestegen en wel de inferieure kwaliteiten het meest. Voor tricotage garens bestaat goede vraag, maar 62r twist en 82r weft blijven nog verwaarloosd. Ook is er nog steeds geen verbetering van garens voor de naaigaren-industrie.

De doekmarkt blijft kalm, hoewel er nog wel vraag is en exporteurs thans gaarne de vraagprijzen van eenige weken geleden betalen. China toont ook wat meer belangstelling en heeft weer wat in stapels gekocht, maar de biedingen van Engelsch-Indië zijn in de meeste gevallen te laag. De kleinere markten koopen alleen voor directe behoeften en het binnenland is ook kalmer; wel worden er nog eenige Regeeringsorders voor zware goederen geplaatst. De verschepingsmoeilijkheden worden steeds grooter en de nieuwe bepalingen omtrent de verpakking maken de positie van exporteurs ook weer lastiger.

WOL.

Tengevolge van de stremming in de vaart op Engeland, kunnen zij geen berichten geven over de Engelsche markten.

Naar dezer dagen verluidt, zal de vaart op Zuid-Amerika hervat worden. Dan zal het wellicht mogelijk zijn eindelijk de reeds vóór maanden door Hollandsche fabrikanten in Argentinië gekochte wol naar Nederland over te brengen.

Noteeringen te Bradford:

Data	64 average	Colonial carded			
		56	50	46	40
18 Mei 1917.....	72	57	45	38	32
11 „ 1917.....	72	56 1/2	45	37 1/2	32
19 Mei 1916.....	47	38	32 1/2	28 1/2	25

RUBBER.

De markt werd in de afgelopen week gekenmerkt door een vrij vaste stemming, tegen het einde der week werd de kooplust echter minder en de markt sluit kalm doch prijshoudend op de volgende noteeringen:

Prima Hevea Crêpe loco/Juni	3/- 1/2	einde vorige week
Juli/Dec.	3/- 1/4	loco/Juni 3/- 1/2
Hard fine Para	3/1 3/4	Juli/Dec. 3/- 1/2
		Para 3/1

SUIKER.

Aan onze Bietsuikermarkt konden gedurende de afgelopen week geen zaken tot stand komen aangezien de prijsideeën tusschen koopers en verkopers te veel uiteenliepen. Koopers willen voor disponible suiker niet meer dan f 22 1/2 aanleggen bij eenen vraagprijs van f 24,—.

Het weer was voor den uitzaai der bieten in geheel Europa over het algemeen zeer gunstig.

Uit Java zijn de eerste telegrafisch ontvangen rendementcijfers veelbelovend. Voor ons liggen de resultaten per 15 Mei van 28 fabrieken, waarvan het rendement in doorsnee 12 % hooger is dan op denzelfden datum van verleden jaar. Alles wijst er dan ook op, dat — behoudens onvoorziene omstandigheden — de groote oogst van verleden jaar nog overschreden zal worden. De markt blijft flauw gestemd en superieur, spoedige levering, wordt door Chineesche houders tot f 13,— aangeboden. Koopers zijn echter gereserveerd. Eigenaren van suikerfabrieken, die al hunne vroege leveringen reeds verkocht hebben, zijn tot de verlaagde prijzen niet in de verkoopende lijn, in afwachting van het tijdstip dat Engeland als koper op de Javamarkt zal verschijnen.

In Amerika ondergingen de noteeringen geen veranderingen. Afdoeningen van beteekenis werden niet gerapporteerd.

Nederlandsche Bank voor Russischen Handel

BANQUE NÉERLANDAISE POUR LE COMMERCE RUSSE

Kapitaal 5.000.000 Roebels.

Kantoor: 20 NEWSKY PROSPECT **PETROGRAD.**
Telegramadres: NEDRUSBANK

De Bank neemt gelden à deposito en in rekening-courant en verricht alle soorten wissel- en bankzaken.

Voor inlichtingen kan men zich wenden tot alle kantoren van de NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ en de TWENTSCHE BANK, zoomede tot de heeren HOPE & Co. en LIPPMANN, ROSENTHAL & Co. te Amsterdam en R. MEES & ZONEN te Rotterdam.

J. & J. M. VOORHOEVE
Makelaars in Assurantiën
Anno 1836

ROTTERDAM

NEDERLANDSCHE GRONDBRIEFBANK

HEERENGRACHT 495, AMSTERDAM

5 pCt. Obligatiën (Grondbrieven) tegen Beurskoers
Gecertificeerd door de Centrale Trust-Compagnie

Verkrijgbaar in stukken van f 2500,—, f 1000,—, f 500,— en f 100,— op elk goed effectenkantoor

GEBROEDERS CHABOT ROTTERDAM

KASSIERS en MAKELAARS in ASSURANTIËN

Deposito's. — Rekening-Courant. — Franco Chèque-Rekening.
Aan- en Verkoop van Wissels op het Buitenland. — Aan- en Verkoop van Fondsen. — Bewaarneming en Administratie van Effecten.

Oorlogs-, Transport-, Casco-, Brand-, Diefstal- e.a. verzekeringen van elken aard.

ONTVANG- EN BETAALKAS

NIEUWE DOELENSTRAAT 20—22 AMSTERDAM

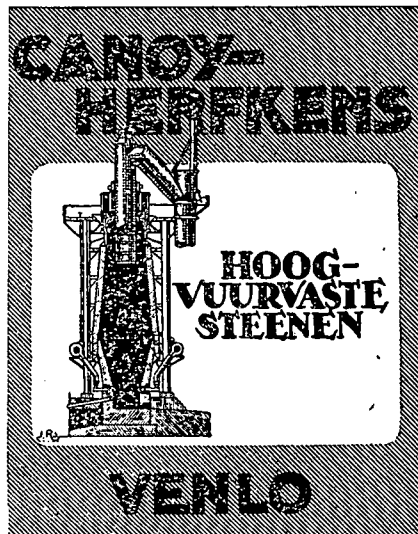
KAPITAAL EN RESERVEN f 5.500.000,—

DEPOSITO'S VOOR 1 JAAR FIXE à 4 pCt.

GELDEN OP DEZEN TERMIJN GESTORT ZIJN NA AFLOOP VAN HET JAAR ZONDER OPZEGGING BESCHIKBAAR.

NIET OPGEVORDERD ZIJNDE, WORDT DE POST STILZWIJGEND VOOR GELIJKEN TERMIJN VERLENGD.

DE RENTE KAN NAAR VERKIEZING PER KWARTAAL, PER HALF JAAR OF PER JAAR ONTVANGEN WORDEN.

Accountantskantoor

James Polak

(Lid Ned. Acc. Verg.)

POSTHOORNSTEEG 7B

ROTTERDAM.

GEO. H. MCFADDEN & BRO. COTTON MERCHANTS

PHILADELPHIA—NEW YORK

Vertegenwoordiger voor Nederland: D. BREEKLAND, Oldenzaal—Enschede

AANTEEKENBOEK VAN RIJSBELASTINGEN

VERMOGENS-, RIJSKOMSTEN- EN PERSONEELE BELASTING

Zesde geheel verbeterde en bijgewerkte druk — Prijs f 1,—

Alom verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij NIJGH & VAN DITMAR'S UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ, Rotterdam

RUSSISCH-HOLLANDSCHE BANK

RUSSKO-GOLLANDSKI BANK

Telegram-Adres: PETRODAM

BANQUE RUSSO-HOLLANDAISE

PETROGRAD — NEWSKI PROSPEKT 21

ILINKA IPATEWSKI PEREOULOK 3 — MOSCOU

Volgestort Kapitaal Rs. 10.000.000

Rentevergoeding op chèque-rekeningen
tot nader order 4 pCt.

Reserven Rs. 1.000.000

Financiering van im- en export. Rembours-credieten. Incasseering en aan- en verkoop van wissels. Handelsinformaties.

Inlichtingen verkrijgbaar bij de Hoofdvertegenwoordiging voor Nederland:

de Rotterdamsche Bankvereniging te Amsterdam en Rotterdam

The Ph. van Ommeren Corporation of New York

42 BROADWAY NEW YORK

belast zich met expeditie en verschepping van goederen van
Amerika naar Holland, Ned. Oost- en West-Indië
enz. enz. en desgewenscht ook met opdrachten van anderen aard

Nadere inlichtingen worden gaarne verstrekt door

PHS. VAN OMMEREN, Rotterdam.

Nederlandsche Gist- en Spiritusfabriek

DELFT

Directie { Dr. F. G. WALLER en
E. G. VERKADE

ARTIKELN:

Gist

Spiritus

Jenever

Brandewijn

Kurken en

Gedroogde Spoeling

UNIE BANK

VOOR NEDERLAND EN KOLONIËN

GEVESTIGD TE AMSTERDAM

KAPITAAL f 5.000.000,—

Uitgegeven en volgestort f 3.000.000,—

Uitgifte van f 500.000,—

in 500 aandelen aan toonder, groot f 1000,— elk,
ten volle deelende in het dividend over 1917,

deel uitmakende van het bovengenoemde geplaatste en volgestorte
maatschappelijk kapitaal

De inschrijving op bovenstaande aandelen wordt met recht van
voorkeur voor aandeelhouders tot den koers van 106 pCt. op

VRIJDAG 1 JUNI 1917

tot des namiddags 4 uur,

opengesteld ten kantore van de Heeren PATIJN, VAN
NOTTEN & Co. te Amsterdam, waar prospectussen en in-
schrijvingsbiljetten verkrijgbaar zijn en jaarverslagen en statuten
ter inzage liggen.

Het Bestuur der

UNIE BANK VOOR NEDERLAND EN KOLONIËN.

AMSTERDAM, 24 Mei 1917.

Een polis der

NILLMIJ

van 1859

's-Gravenhage, Veenestraat 1

geeft volledige
zekerheid en rust.

NEDERLANDSCH INDISCHE HANDELSBANK

AMSTERDAM

BATAVIA

's-GRAVENHAGE

AMPENAN, BANDOENG, CHERIBON, HONGKONG, INDRAMAJOE,
MEDAN, PEKALONGAN, PROBOLINGGO, SEMARANG, SINGAPORE,
SOERABAYA, TEGAL, TJILATJAP, WELTEVREDEN.

Kapitaal f 30.000.000,—

Reserven f 14.000.000,—

PIERSON & Co.
AMSTERDAM

BOISSEVAIN & Co.
NEW YORK

FINANCIEREN IN- EN EXPORT. — BEHANDELEN VERSCHEPINGS- EN ANDERE DOCUMENTEN.
BEZORGEN OPSLAG, VERSCHEPING EN ASSURANTIE VAN GOEDEREN.
FOURNEEREN EN INCASSEEREN WISSELS OP ALLE PLAATSEN IN DE VER. STATEN EN CANADA.
OPENEN REKENING-COURANT MET RENTE-VERGOEDING.

GEBRS. MISPELBLOM BEIJER
(COMMANDITAIRE VENNOOTSCHAP)

BANKIERS

Gestort Kapitaal f 1.000.000,—

Reserve ruim f 140.000,—

HOOFDKANTOOR te LEEUWARDEN

BIJKANTOREN te BOLSWARD, HARLINGEN, HEERENVEEN, JOURE, SNEEK, STEENWIJK en WOLVEGA
ZITDAG te LEMMER

Zijn steeds koopers van incurante Friesche Gemeente- en Waterschaps-Obligatiën

VAN RIJN & Co
UTRECHT — POSTBUS 40

EENIGE FABRIKANTEN
VAN DE UTRECHTSCH

FIJNE TAFELMOSTERD

DE SPAARNE-BANK
HAARLEM

Gestort Kapitaal en Reserves f 1.184.000,—

REKENING-COURANT, CREDIETEN, INCASSEERINGEN, ASSURANTIËN,
WISSELS, EFFECTEN, GOUPONS, PROLONGATIËN, DEPOSITO'S, ENZ.

NAAMLooZE VENNOOTSCHAP

Wilton's Machinefabriek en Scheepswerf
ROTTERDAM

Scheepsbouw en Machinefabriek

Speciale inrichting voor reparatiën van elken omvang

Drie droogdokken met lichtvermogen tot 14000 ton

Dwarshelling

Drijvende kranen met lichtvermogen tot 120 ton

Telefoon: 7303 en 7304

Telegramadres: „WILTON" Rotterdam

WERKSPoor, AMSTERDAM

Land- en Scheeps-Machines - Dieselmotoren
Installatiën voor Suikerfabrieken - Polderbemalingen
Ijzerconstructiën

GEBr. VAN UDEN
ROTTERDAM - AMSTERDAM - ZAANDAM

Reeders en Cargadoors
Bevrachtingsagenten - Expeditieus
KOOP en VERKOOP VAN SCHEPEN
Telegram-Adres: „VANUDEN"